Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

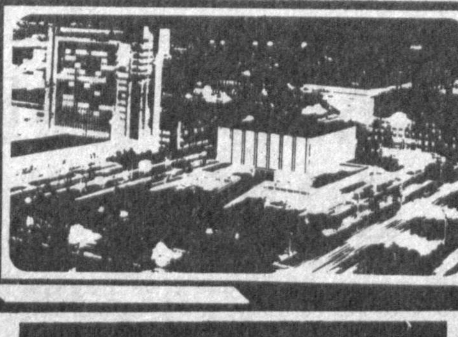

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 136 (8.720) ◆ 1995 йил ◆ 22 ноябрь, чоршанба ◆ Сотувда эркин нархда

Бугунги кун «То» «То» нафаси

❑ Мамлакатимизга амалий ташриф билан келган Молдова Бош вазири Андрей Сангели Бош вазир Абдулҳошим Муталов билан музокаралар ўтказди. Икки мамлакат ўртасида бир қанча ҳукуматлараро ҳужжатлар имзоланди.

❑ Тошкентга келган ҳуқуқшуносларнинг Жонатан Фрэнт бошчилигидаги «Хьюман райтс вотч» халқаро ташкилоти вакиллари республика Адлия вазирлиги ва Олий судида бўлдилар.

❑ Кеча Тошкентда Ўзбекистон хотин-қизлар қўмитасининг ўн биринчи пленуми бўлиб ўтди.

❑ Кеча Тошкентда бўлиб ўтган Валюта биржасида 1 АҚШ долларининг қиймати 36 сўм даражасида қайд қилинди.

❑ Бугун Тожикистон Президенти Имомали Раҳмоновнинг Қозогистонга расмий ташрифи бошланди.

❑ Душанбеда Тожикистон ҳукуматининг мухолифатчилар билан музокаралари 20 ноябрдан 30 декабрга кўчирилганлиги эълон қилинди.

❑ АҚШнинг Огайо штатидаги Дейтон ҳарбий-ҳаво базасида уч ҳафта давом этган музокаралардан сўнг Босния, Хорватия ва Сербия раҳбарлари Югославиянинг бу собиқ республикаларида тинчлик ўрнатиш юзасидан бир фикрга келдилар. Бу ҳақдаги ҳужжатни шу йил охиригача Парижда ўтказиладиган халқаро анжуманда имзолаш мўлжалланяпти.

❑ 41 ёшли демократик сўл кучларнинг етакчиси Александер Квасьневский иккинчи босқичда Польша Президенти этиб сайланди.

❑ Жазоирда бўлиб ўтган биринчи эркин сайловларда Лалиж Зеруаль мамлакат Президенти этиб сайланди.

❑ Бугун тунда Франция Тинч океанида қуввати 40 килотоннагача бўлган, яқиндан бери тўртинчи ядро синовини ўтказди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

БОЛАЛИ ОИЛАЛАРГА ДАВЛАТНИНГ ИЖТИМОИЙ ЁРДАМИНИ КУЧАЙТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Болалар тўғрисида давлат ғамхўрлигини кучайтириш мақсадида:

1. 1996 йилнинг 1 январидан бошлаб 16 ёшгача болалари бўлган барча оилаларга бериладиган ҳар ойлик нафақалар кўпайтирилиб, бу нафақалар болаларнинг сонига қараб қуйидаги миқдорларда белгилансин:

— бир болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 30 фоизи;
— икки болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 60 фоизи;
— уч болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 80 фоизи;
— тўрт болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 100 фоизи;
— беш ва ундан кўпроқ болали оилаларга — энг оз иш ҳақининг 120 фоизи;

2. Болали оилаларга нафақалар оширилиши билан боғлиқ харажатлар республиканинг давлат бюджети ҳисобидан қоплансин.

3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Болали оилаларга давлатнинг ижтимоий ёрдамини кучайтириш тўғрисида» 1995 йил 27 мартдаги Фармонининг 1-банди 1996 йил 1 январидан ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

4. Мазкур Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 20 ноябрь.

ВИЛОЯТ КЕНГАШИНИНГ СЕССИЯСИ

21 ноябрь куни халқ депутатлари Самарқанд вилоят кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Унда вилоят кенгаши депутатлари, Самарқанд вилоятидан сайланган республика Олий Мажлиси депутатлари, республика вазирликлари ва идоралари раҳбарлари қатнашди.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлаб, вилоятда ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш борасида қилинаётган ишларга баҳо берди.

Сессияда ташкилий масала кўриб чиқилди. П. Абдураҳмонов бошқа ишга ўтиши муносабати билан вилоят ҳокими вазифасидан озод этилди. Депутатлар Президент Ислом Каримовнинг тавсиясига биноан Ўзбекистон Республикаси адлия вазири вазифасида ишлаб келаётган А. Мардиевни Самарқанд вилояти ҳокими этиб тасдиқладилар.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг биринчи ўринбосари И. Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т. Алимов, Бош вазир ўринбосарлари Б. Ҳамидов, М. Усмонов, Ў. Исмоилов қатнашди.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ САМАРҚАНД ВИЛОЯТ КЕНГАШИ СЕССИЯСИДАГИ НУТҚИ

Муҳтарам дўстлар!

Самарқанд — боқиёс қудрати, бой тарих ва бетакрор маданияти билан дунё аҳли диққатини ўзига тортган қадимий макон. Кўҳна Туроннинг улуғ анъаналари, жаҳон цивилизацияси ривожининг муҳим даврлари бевосита шу замин билан боғлиқ. Чиндан ҳам, Самарқанд дунё тараққиётининг бешикларидан биридир. Буни Ўзбекистонга ташриф буюрган ҳар бир давлат ва сиёсат арбоби, фан ва маданият вакили алоҳида таъкидламоқда ва тан олмоқда.

Олис тарихимиз бизда миллий давлатчилик анъаналари кўп асрлар олдин шаклланганидан далолат беради. Улуғ Амир Темур давлатчилиги, унинг ўзига хос сиёсат ва бошқарувчилик усули, адолатли жамият барпо этиш йўлидаги саъй-ҳаракатлари бугунги давлатчилигимизни янги мазмун билан бойитишда муҳим аҳамиятга эга. Шу боис келгуси йили ЮНЕСКО қарори билан буюк бобомизнинг 660 йиллик тўйини бутун жаҳон нишонлайди.

Мамлакатимиз тарихан қисқа муддатда катта ютуқларни қўлга киритди. Биз мустақилликнинг ўтган йиллари мобайнида сиёсий, ҳуқуқий, иқтисодий ва маънавий жиҳатдан буюк мамлакатнинг пойдеворини қўйдик. Бутунлай янги тарихий шароитларда миллий давлатчилигимизнинг асосини яратдик. Мамлакатимизда ҳуқуқий демократик давлатни барпо этиш ва фуқаролик жамиятини шакллантириш жараёни тобора чуқурлашмоқда.

Дунё сиёсатдонлари Ўзбекистоннинг ички ва ташқи сиёсатини маъқулламоқдалар. Халқаро ташкилотлар Ўзбекистонда амалга оширилаётган туб ислоҳотларни қўллаб-қувватламоқдалар. Биз бутунлай янги, ўз миллий анъаналаримизга хос бўлган, халқимиз турмуш тарзи ва урф-одатларига тўғри келадиган, айни пайтда жаҳон андозаларига мос баркамол жамият қуриш тамойилларини ишлаб чиқдик.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг 50-юбилей сессияси Ўзбекистоннинг дунёдаги ўрни ва янги имкониятларини яна бир бор намоён этди. Биз бу сессияда жаҳон сиёсатида бурилиш бўладиган таклифларимизни ўртага ташладик. Бу таклифлар сизларга матбуот орқали таниш.

Куни кеча якунланган Германия Федератив Республикасига сафаримиз эса Ўзбекистоннинг кенг имкониятлар мамлакати эканлиги, дунёнинг ҳар қандай давлати билан тенгма-тенг ҳамкорлик қилишга қодирлигини кўрсатди.

Бунга яна қатор мисоллар келтириш мумкин. Жумладан, яқинда Жаҳон банки раҳбари Ўзбекистоннинг иқтисодий имкониятлари, ривожланиш тамойиллари ва халқимизнинг турмуш тарзи билан танишди ва тажрибамизни ижобий баҳолади.

Шу кунларда дунёнинг обрўли сармоядорлари, энг ривожланган мамлакатларнинг таниқли ишбилармонлари ва иқтисод билан боғлиқ бўлган қатор халқаро ташкилотларнинг раҳбарлари Ўзбекистон билан қизиқишмоқда. Бу мамлакатимизнинг халқаро нуфузи тобора ошиб бораётганидан, **унинг ҳақиқатдан ҳам келажаги буюк эканлигидан далолат беради.**

Дарҳақиқат, бугунги Ўзбекистон жаҳон давлатчилиги анъаналари, халқаро сиёсат ва дунё ижтимоий-сиёсий жараёнларини инсонпарварлик ғоялари билан бойитиш борасида ўзига хос йўлдан бормоқда.

Мамлакатлараро, минтақалараро, қитъалараро муносабатларни юксак сиёсий маданият, шарқона ахлоқ-одоб ва олий даражадаги тафаккур мезонларига таянган музокаралар йўли билан ҳал этиш каби принципиал таклифлар билан чиқмоқда. Дунё муаммоларини ечиш ва ер юзида тинчлик ҳамда хавфсизликни таъминлашда энг замонавий усулларни қўллаш — ҳар қандай чигал масалаларни юзма-юз мулоқот ва фикр алмашиш йўли билан ҳал этиш каби ғоят инсонпарвар тамойилларнинг амал қилишини таклиф этмоқда. Бу эса Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятида тутган ўрнини, нуфузини, қолаверса, халқаро сиёсатда умуминсоний қадриятларга таянганлигини кўрсатади.

Энди келажакка қатъий ишонч билан қараб мавжуд имкониятлардан кўпроқ фойдаланиш, ислоҳотлар самарадорлигини янада ошириш кераклигини ҳаёт тақозо этмоқда.

Мамлакатимизда иқтисодий ислоҳотларнинг иккинчи босқичи бошланди. Бу ўз навба-

(Давоми 2-бетда).

ТУРКИСТОН ХАЛҚЛАРИ МАДАНИЯТИ ФОРУМИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Азиз дўстлар, қардошлар!

«Туркистон — умумий уйимиз» руҳи остида ўтаётган улкан анжуманнинг ташкилотчилари ва биринчи иштирокчиларини чин дилдан самимий муборакбод этаман.

Марказий Осиёдаги беш мустақил мамлакат жамоатчилиги вакиллари эзгу ниятлар билан бошлаган саъй-ҳаракатлари бугун ўзининг дастлабки самарасини бергани биз учун ғоят қувончли ҳолдир.

Аждодларимиз азал-азалдан бир оила бўлиб, қон-қариндош ва оға-ини бўлиб яшаб келишган. Тақдирлари узвий халқларимизнинг расм-русуми, урф-одати ва анъаналари, бой маданиятлари ҳам муштаракдир.

Туркистон тупроғини Яратганнинг ўзи ҳам алоҳида меҳр ва ихлос ила бино қилган, деб айтсак асло муболаға бўлмайди. Бу заминда камол топган юзлаб буюк зотлар даҳоси бутун дунё маънавияти ва маданиятини чароғон этиб тургани бежиз эмас. Сиз билан биз буюк алломалар фарзандлари эканимиздан ифтихор қилмоққа ҳақлимиз.

Халқларимиз истиқлол йўлида не-не қурбонлар бермади. Минглаб фидойи инсонларнинг шу улуғ мақсад йўлида тиккан жонлари эвазига биз мана шу кунларга етишиб турибмиз. Демак, буюк истиқлолимиз қадр-қимматини тўғри тушуниб, порлоқ келажак учун елкама-елка туриб курашиш ҳар биримизнинг муқаддас бурчимиздир.

Сиз, азиз дўстлар, тарихий бирлигимизнинг тамал тошини қайта қўйиш билан аждодларимизнинг армонларини юзага чиқариб, уларнинг руҳларини шод этмоқдасиз.

Тарихий анжуманингиз Марказий Осиё минтақасида ҳамжиҳатлик ва барқарорликни мустаҳкамлаш, маданиятимиз, адабиётимиз, санъатимиз, урф-одатларимиз муштараклигини таъминлаш, янада равнақ топтириш ва дунёга ёйиш сари қўйилган дадил қадамдир. Бу халқаро ҳаракатнинг самарадор келажагига мен шахсан қатъий ишонаман.

Азиз дўстлар!

Сизларга, Сизлар орқали барча қардош халқларимизга тинчлик, осойишталик, бахту саодат тилайман. Буюк мақсадларимизнинг амалга ошишида Яратганнинг ўзи мададкор бўлсин!

Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислом КАРИМОВ

ТОШКЕНТДА ЎТАЁТГАН «ҚАРДОШЛАР УЧРАШУВИ» ХАЛҚАРО ҚУРУЛТОЙИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Тантанали анжуманда қатнашувчи зиёлилар гуруҳларининг вакиллари! Сизларни «Қардошлар учрашуви» халқаро қурултойи очилиши билан чин юракдан табриклайман. Бу учрашув бўлажак буюк ишларнинг дебочаси эканига ишонаман.

Тақдири бир, тарихи бир халқларнинг адабиёти ва маданияти, илм-фани ҳам ўхшаш бўлиши азалдан маълум. Чунки элни эл билан, халқни халқ билан боғловчи маънавий куч — мана шудир. Айниқса, ҳозирги иқтисодий, сиёсий, ижтимоий қийинчиликлар даврида қардош халқлар ўртасидаги ҳамжиҳатлик ва дўстлик катта аҳамиятга эгадир. Бу йил Алматида Қозоғистонда Ўзбекистон кунлари ўтаётган кезларда кўтарилган ташаббус бугун Тошкентда ўз ифодасини топгани қувончлидир.

«Кўпчилик кўтарган юк енгил бўлади», дейди доно халқимиз. Азалдан қон-қардош, туғишган беш халқнинг адабиёт, маданият, илм-фан арбоблари биргалашиб иш юритиб, қардош халқлар ўртасида асрлардан буён давом этиб келаётган маънавий алоқаларни кучайтириб, уни янада юксакликка кўтаради, деб умид қиламан.

Қурултойнинг яхши ўтишига тилакдошман.

Қозоғистон Республикаси Президенти
Нурсултон НАЗАРБОЕВ

ТУРКИСТОН ХАЛҚЛАРИ МАДАНИЯТИ ФОРУМИ БИРИНЧИ ҚУРУЛТОЙИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА

Ҳурматли Туркистон халқлари маданияти форуми биринчи қурултойи қатнашчилари!

Қадрли биродарлар!

Қирғиз халқида «Қўлдаги бармоқлар бошқа-бошқа бўлгани билан бир билакка бириккан» деган нақл бор. Шу каби биз, Туркистон халқлари бир неча мамлакатда яшасак ҳам, тўпланиб, бир билакка бирлашамиз. Бизнинг маданиятимиз азалдан яхлит маданият сифатида бутун жаҳонга танилган.

Сизлардек таниқли маданият ва санъат вакилларининг Тошкент шаҳрида катта форумни ўтказишга бош қўшгани мен учун ўзгача маънога эга. Бу форум орқали сизлар халқларимиз бирлигини, элларимиз иноқлигини намойиш этмоқдасиз. Зотан сиз яратган кўркам ижод намуналари ҳам бу ҳақиқатни доимо исботлаб туради.

Илдизи теран Туркистон маданиятини ўзларининг муштарак маданияти деб биладиган халқларни бирлаштиришдек эзгу мақсадингиз бизни қувонтиради, албатта.

Дунёдаги кўп ўлкаларда ана шундай кўркам ижодни, маданиятни юксалтириш орқали иқтисодий-ижтимоий масалаларда муваффақиятга эришилган. Бошқача айтганда, иқтисодиёт бўлмаса, маданият бўлмайди, маданият бўлмаса, иқтисодиёт ҳам бўлмайди. Демак, сизларнинг ушбу қурултойда бошлаган ҳаракатингиз изланиш йўлидан бораётган ёш мустақил мамлакатларни сиёсий-иқтисодий қийинчиликлардан олиб чиқишга ҳам ҳисса қўшади деб умид қиламиз!

Қурултойингиз қутлуғ бўлсин, Туркистон маданияти истиқбол сари кенг йўл олсин! «Гўзаллик дунёни қутқаради».

Қирғизистон Республикаси Президенти
Асқар АКАЕВ

«МАРКАЗИЙ ОСИЁ МАМЛАКАТЛАРИ МАДАНИЯТИ АНЖУМАНИ» ИШТИРОКЧИЛАРИГА

Тожикистон Республикаси давлати ва ҳукумати «Марказий Осиё мамлакатлари маданияти анжумани» иштирокчиларига самимий табрик ва қутлов йўллаб, унинг ишига муваффақият ва зафар тилайди.

Ишонамизки, ушбу анжуман Марказий Осиё минтақасидаги халқларнинг илму маданияти, адабиёти ва маънавиятини яқинлаштириш борасида жуда муҳим ва самарали қадам бўлади.

Халқларимиз асрлар оша бир минтақада биргаликда яшаб, бир-бирларининг илмий ва маданий ютуқларидан баҳра олиб, жаҳонга минглаб олиму шоирлар ва буюк мутафаккирлар етказиб берган.

Илм ва маданият азалдан халқларимизни яқинлаштирадиган ва дўстлаштирадиган муҳим омил сифатида хизмат қилиб келган ва бу вазифани келажакда ҳам бажаражак.

Биз «Марказий Осиё мамлакатлари маданияти анжумани» иштирокчиларининг минтақадаги мустақил давлатларнинг ўзаро манфаатли ва беғараз ҳамкорлигини кенгайтириш, тинчлик ва осойишталикни мустаҳкамлаш, халқларимизнинг асрлар оша қўлга киритган маънавий ютуқларини қайта тиклашдек олий мақсадлар йўлидаги саъй-ҳаракатларини қўллаб-қувватлаймиз.

Эзгу тилаклар ила,

Имомали РАҲМОНОВ,
Тожикистон Республикаси Президенти.

ҚАРДОШЛАРНИ БИРЛАШТИРГАН ҚУТЛУҒ ҚУРУЛТОЙ

21 ноябрь куни Тошкентдаги муҳташам «Туркистон» саройида Марказий Осиёда истиқомат қилаётган қардош халқлар вакилларининг қурултойи тантанали равишда очилди.

Қурултой унда иштирок этиш учун келган қардошларимиз — Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон ва Туркманистон республикалари вакиллари бўлмиш таниқли адиблар, олимлар, маданият ва санъат арбобларининг улуғ мутафаккир ва шоир Алишер Навоий ёдгорлиги пойига гулчамбар қўйиб, буюк бобокалонимиз руҳини ёд этишдек ибратли зиёрат билан бошлангани бежиз эмас. Зотан, ҳазрат Навоий бундан 600 йилча илгари кўҳна Турон замини халқлари маданиятларининг муштараклигини, тарихи ва тақдири узвийлигини тараннум этган, ана шу ҳамжиҳатлик ва муштараклик ғояларини тарғиб қилган улуғ башоратгўй сиймодир.

Қурултойни ташкилот қўмитасининг раиси, таниқли қирғиз ёзувчиси Чингиз Айтматов қисқача кириш сўзи билан очди.

Анжуманда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев, Қирғизистон Республикаси Президенти Асқар Акаев ва Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмоновнинг қурултой қатнашчиларига табриклари ўқиб эшиттирилди.

Қурултойда анжуман ташкилот қўмитасининг раиси Чингиз Айтматов маъруза қилди.

— Биз Тошкентга ўзимизнинг ташвиш ва муаммоларимизни, орзу ва истакларимизни, энг яхши нияту режаларимизни биргаликда, баҳамжиҳат муҳокама қилиш учун, қолаверса, Марказий Осиё минтақаси замонавий маданиятининг бугунги аҳволини таҳлил этиш ҳамда ягона бир фикрга келиш, ибратли хулосалар чиқариш учун тўпландик, — деди Чингиз Айтматов. — Сўнгги пайтда Марказий Осиё деб атала бошлаган маҳобатли ҳудуд нафақат жўғрофий, балки тили, дини, тарихи ва келажагининг яхлитлиги жиҳатидан ҳам ягона ва бир бутун макондир. Бизни олис тарихдан ташқари совет тузуми даври билан боғлиқ тақдиримиз ва бу собиқ тузумдан орттирган муаммоларимизнинг умумийлиги ҳам бирлаштириб туришини унутмаслигимиз керак.

Ч.Айтматов бу улкан муаммоларни минтақа халқлари фақат биргаликда, баҳамжиҳат ва аҳил бўлганликларидагина ҳал қилиш мумкинлигини алоҳида таъкидлади. Шу жиҳатдан олиб қаралганда Марказий Осиё маданият арбобларининг бошини қовуштириш сари кенг йўл очган бугунги Тошкент қурултойининг аҳамияти жуда каттадир.

Маъруза юзасидан қурултой делегатлари — Ўзбекистон ва Қорақалпоғистон халқ ёзувчиси Тулепберген Каипбергенов, Қозоғистон халқ ёзувчиси Абдижамил Нурпеисов, Қирғизистон маданият ишлари вазири Чолпонбек Базарбаев, Тожикистон Фанлар академияси академиги Муҳаммад Осимов, қозоғистонлик таниқли шоир Мухтор Шаханов ва бошқалар сўзга чиқди.

Анжуман қатнашчилари минтақа илмий-адабий жамоатчилиги халқаро ҳаракати — «Марказий Осиё мамлакатлари халқлари маданият арбоблари ассамблеяси»ни тузиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Шундай қилиб, Марказий Осиёда минтақа маданияти ва санъати ривожига ҳисса қўшиш учун бел боғлаган янги бир тузилма — ҳукуматга алоқадор бўлмаган ташкилот дунёга келди.

Делегатлар ассамблея раҳбарлигига кўрсатилган номзодлар учун овоз бердилар. Атоқли адиб Чингиз Айтматов ассамблея президенти, Ўзбекистон халқ ёзувчиси Одил Ёқубов биринчи вице-президент этиб сайланди.

Қурултой аҳли Марказий Осиё халқлари маданият арбобларига мурожаатнома қабул қилди.

Анжуман сўнгида беш республика санъат усталарининг катта концерти намойиш этилди.

(ЎзА).

Мустақиллик мевалари

«МОЛДОВА ҲАМКОРЛИККА ЧОРЛАЙДИ»

Шу йилнинг март ойида республикамиз Президенти Ислом Каримовнинг Молдовага ташрифи чоғида ўзаро ҳамкорлик алоқалари юзасидан кўплаб битимлар имзоланган эди. Унинг ҳаётга тадбиқи ўлароқ кеча республикамизда Молдова Республикаси Бош вазири Андрей Сангели бошчилигидаги давлат делегацияси амалий ташриф билан келди. Кеча Андрей Сангели, Молдова Республикаси Бош вазири ўринбосари Валентин Кунев, Молдованинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Николай Дудэу, «Молдэкспо» халқаро кўргазмалар марказининг директори Владимир Бабийлар иштирокида «Ўзэкспомарказ» республика савдо-кўргазма марказида «Молдова ҳамкорликка чорлайди» кўргазмасининг очилишига бағишлаб журналистлар билан матбуот конференцияси бўлиб ўтди.

Унда Молдова Республикасининг Бош вазири А. Сангели, Бош вазир ўринбосари В. Куневлар йиғилганларни қизиқтирган кўплаб саволларга жавоб бериб, Ўзбекистон ва Молдова ўртасидаги алоқалар янги босқичга кўтарилаётгани, ўзаро манфаатли ҳамкорлик доирасида Молдова Ўзбекистонга чуқурликларда ишлай оладиган махсус насослар, электромоторлар етказиб бериши, шакар чиқаришга, агросаноат мажмуасини ривожлантиришга кўмаклашиши мумкинлигини алоҳида таъкидлаб ўтдилар. Ўйлаймизки, юқоридаги делегация таркибида келган молдовалик 60 га яқин бизнесменлар, тадбиркорлар, фермерлар, ҳиссадорлик жамиятлари раислари Ўзбекистонда ҳамкорлик борасида ўзларига муносиб шериклар топардилар.

Бугун «Ўзэкспомарказ»да «Молдова ҳамкорликка чорлайди» савдо-кўргазмаси очилди. Унда Молдованинг «Сигма» ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ионел», «Пиела», «Рэут», «Монолит», «Нистру», «Букурия», «Прима», «Рада», «Стяуа» ҳиссадорлик жамиятлари, мебель корхоналари каби 59 та корхонада ишлаб чиқарилган табиий ва сунъий чармдан тайёрланган маҳсулотлар, болалар, эркаклар ва аёллар кийим-кечаклари, электр маиший анжомлар, қишлоқ хўжалик техникаси, юмшоқ ва ошхона мебеллари, қандолат маҳсулотлари каби 1500 га яқин турдаги маҳсулотлар намуналари намойиш этилмоқда. Кўргазма давомида уларнинг савдоси ҳам ташкил қилинади.

Дамир ИСЛОМОВ.

Тошкент шаҳар ҳокимлигида

АТОҚЛИ ЁЗУВЧИ ВА ЖАМОАТ АРБОБИ ЎЛМАС УМАРБЕКОВ ХОТИРАСИНИ АБАДИЙЛАШТИРИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1995 йил 30 октябрдаги фармойишига биноан Тошкент шаҳар ҳокими Козим Тўлаганов миллий маданиятимиз ва санъатимиз ривожланишига катта ҳисса қўшган атоқли ёзувчи ва жамоат арбоби Ўлмас Умарбековнинг хотирасини абадийлаштириш тўғрисида қарор қабул қилди.

Бу қарорга мувофиқ атоқли ёзувчи ва жамоат арбоби Ўлмас Умарбеков яшаган уйга (Курск тор кўчаси, 7) унинг сиймоси туширилган мемориал лавҳа ҳамда адиб қабри («Минор» қабристони) устига ёдгорлик ўрнатилишига рухсат этилди.

Шаҳар ободонлаштириш бош бошқармасига Маданият ишлари вазирлиги ва Кинематографчилар уюшмаси билан биргаликда бу ишни амалга оширишга киришиш вазифаси юклатилди. Мемориал лавҳа ҳамда ёдгорлик ўрнатилиши муддати уч ой деб белгиланди.

Ҳамза туманидаги Фигельский кўчаси Ўлмас Умарбеков кўчаси, деб ўзгартирилди. Тегишли бош бошқармалар ва туман ҳокимлигига мазкур ўзгаришни бир ойлик муддат ичида амалга ошириш, бу ҳақда ички ишлар, тиббиёт, ижтимоий таъминот ва алоқа идораларини хабардор этиш топширилди.

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ САМАРҚАНД ВИЛОЯТ КЕНГАШИ СЕССИЯСИДАГИ НУТҚИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

тида макроиқтисодиётни барқарорлаштириш, инфляция суръатларини пасайтириш, миллий валютани мустаҳкамлаш, аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш сингари кенг миқёсли муаммоларни ҳал қилишни талаб этади.

Биз бугун айни шу нуқтаи назардан Самарқанд вилоятида амалга оширилаётган ишларга баҳо бермоқчимиз. Негаки, Самарқанд ишлаб чиқариш имкониятлари, ақлий ва меҳнат ресурслари жиҳатидан мамлакатимизда Тошкентдан кейинги иккинчи ўринни эгаллайди. Бу вилоят халқ хўжалигининг тараққиёти бевосита бутун мамлакат равнақига кучли таъсир этиши билан муҳим аҳамиятга эга.

Маълумки, Самарқанд вилоятида сўнгги йиллар мобайнида ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни янада чуқурлаштириш, халқ хўжалигининг барча соҳаларини ривожлантириш борасида бир қанча ишлар амалга оширилган. Чунончи, халқ хўжалиги тармоқларида иқтисодиётнинг кўп қиррали шакллари пайдо бўлмоқда, кўпчилик саноат корхоналари, савдо ва маиший хизмат кўрсатиш шохобчалари, хўжаликлар давлат тасарруфидан чиқарилган. Вилоятда замонавий савдо ва маиший хизмат кўрсатиш тармоқлари учун биноларқурилиши, ободонлаштириш ишлари сезиларли даражада амалга ошириляпти.

Вилоят ҳаётида эришилган ютуқлар ва меҳнат натижалари, албатта, мавжуд. Буни ҳеч ким инкор қилолмайди.

Лекин бугунги учрашувимизнинг мақсади йўл қўйилган камчиликларнинг асосий сабаблари ва илдизлари ҳақида, мутасадди раҳбар ва ходимларнинг масъулияти ҳақида бўлиши керак. Нимага деганда, кейинги йиллар давомида Самарқанд вилояти ҳаётида анча ташвишли ҳолатлар ва воқеалар содир бўлмоқда. Бунга эътибор бермаслик, лоқайдлик билан қараш мумкин эмас.

Бугунги Самарқанд вилоятида, шаҳар ва туманларида мавжуд бўлган вазиятни, иқтисод, унинг тармоқларининг ривожланишини холисона таҳлил қилганда, кўпгина жиддий нуқсон ва камчиликларга йўл қўйилганини кўриш мумкин.

Кўп соҳаларда, кадрлар, раҳбарлар фаолиятида талабчанлик кескин пасайиши, хўжакўрсинчилик ҳолатлари кўзга ташланади.

Бугунги энг долзарб масала — ислоҳотларнинг бориши, уларнинг ҳаётга татбиқ қилиниши қониқарли эмас.

Вилоятда бозор муносабатларини шакллантириш борасида 74 фоиз корхоналар давлат тасарруфидан чиқарилган. Қишлоқ хўжалигида 1,9 минг деҳқон хўжаликлари ташкил этилиб, кичик ва хусусий корхоналар сони 3 мингга етди. Лекин шунга қарамасдан, ислоҳотларни амалга ошириш ишларида сусткашлик, бепарволик, ҳар хил поғоналарда тўсқинлик ҳоллари юз бераётгани яққол сезилиб турибди.

Ташкил этилган 323 ҳиссадорлик жамиятидан фақат 37 ҳиссадорлик жамияти ўз акцияларини сотган, бу эса бор-йўғи акциядорларнинг 11,5 фоизини ташкил этади. Бу республика миқёсида энг паст кўрсаткичдир. Республика фонд биржасида акцияларни сотиш масалалари умуман вилоят раҳбарларининг назаридан четда қолиб, бу кўрсаткич жорий йилнинг ўтган 10 ойида 9 фоизни ташкил қилади, холос.

Ургут, Пастдарғом, Нарпай, Оқдарё, Булунғур, Жомбой, Каттақўрғон туманларида акцияларни биржаларда сотиш ташкил этилмаган ва бу борада раҳбарларнинг саъй-ҳаракати сезилмаяпти. Бугунги кунда 42 ҳиссадорлик жамияти очиқ турга айлантирилмаган.

«Ким ошди» савдосига қўйилган кўчмас мулк, ер участкалари сотилиши масаласига Каттақўрғон шаҳри (Б. Зокиров), Нарпай (С. Бобомуродов), Пастдарғом (Ш. Эсонов), Пахтачи (Ч. Норбўтаев), Қўшработ (М. Қўшбоев) туманлари ҳокимликлари ўта совуққонлик билан қарашмоқда.

Чорва фермаларини хусусийлаштиришда, деҳқон хўжаликларини ташкил этишда маҳаллий ҳокимиятлар ўз таъсирини кўрсатмасдан четда қолишган. Янги мулкдорлар ҳуқуқий жиҳатдан ҳеч қандай ҳужжатга эга эмаслар. Ташкил қилинган кўп ташкилотлар назоратсизлик оқибатида ўз фаолияти жараёнида дастурий йўналишини ўзгартириб, оддий тижорат-фирма дўконларига айланиб қоляпти.

Чет эл инвестицияларини жалб этиш, қўшма корхоналар тузиш ишлари ҳам қониқарсиз аҳволда. Ташкил этилган 92 қўшма корхонанинг ярмидан кўпи мутлақо фаолият кўрсатмаяпти.

Иқтисод ривожида йўл қўйилган оқсоқлик, аввалambor, ишлаб чиқариш, саноат, қурилиш, қишлоқ хўжалиги тараққиётида кўзга ташланмоқда.

Вилоятда 1994 йилнинг шу давридагига қараганда ишлаб чиқаришнинг пасайиши давом этмоқда: саноат маҳсулоти **81,5 фоиз**, халқ истеъмоли моллари **77,5 фоизни** ташкил қилди. Вилоятнинг **152** корхонасидан **101** таси ишлаб чиқариш суръатини пасайтириб юборган, улардан **30** корхона 1994 йилнинг 9 ойидагига қараганда икки баравар кам маҳсулот ишлаб чиқарди.

Гўшт ишлаб чиқариш **27 фоизга**, сут маҳсулотлари — **52**, қандолатчилик — **69**, ип газламалар — **70**, шойи — **36**, трикотаж буюмлари — **45** фоизга камайиб кетди. Ишлаб чиқарилган **723 млн. сўмлик маҳсулот** сотилмасдан турибди.

Сўнгги йиллар мобайнида капитал қурилиш соҳасида сезиларли даражада ижобий ўзгариш йўқ. **Мактабларнинг ишга туширилиши ўтган йилга нисбатан 50 фоизга камайиб кетган. 1995 йил мобайнида вилоят бўйича ўзлаштирилган капитал маблағларнинг атиги — 1-2 фоизи соғлиқни сақлаш ва халқ таълими соҳасидаги қурилиш ишларига сарфланган.**

Капитал маблағларни ўзлаштириш Булунғур, Қўшработ, Жомбой, Пойариқ туманларида икки баробар камайиб кетган. Вилоятда якка тартибда уй-жой қурилиши учун қарз сўраб мурожаат қилган **9 минг фуқародан 1 минг 700 кишига 19,1 млн. сўмлик маблағ берилган, холос.**

Ҳурматли биродарлар!

Маълумки, аҳолини тоза ичимлик суви ва табиий газ билан таъминлаш ижтимоий соҳа муаммоларини ҳал этишнинг муҳим бўғинидир. Кейинги икки йил ичида мамлакатимизда бу соҳада кенг миқёсли ишлар амалга оширилди. Ҳатто айрим мутахассисларнинг фикрича, ана шу икки йил ичида бажарилган ишлар кўлами яқин ўтмишимиздаги 15-20 йиллик иш ҳажмидан ортиқроқдир. Бу гапларда жон бор. Ташкилот ва муассасаларга эркинлик берилди. Маҳаллий ҳокимият органлари раҳбарлигида улар ўз маблағлари ҳисобига водопровод ва табиий газ шохобчаларини кенгайтирмоқдалар. Ташаббускорлик, уддабурронлик ўз самарасини бермоқда.

Бироқ Самарқандда бу борада амалга оширилаётган ишлар ачинарли аҳволда.

Вилоятнинг 30 фоизга яқин аҳолиси тоза ичимлик суви билан таъминланмаган. Умуман олганда, вилоят аҳолисининг 73 фоизи табиий газдан фойдаланмоқда, лекин **қишлоқ ҳудудларида газлаштириш фақат 63 фоизни ташкил этади**. Шунга қарамасдан вилоят раҳбарияти жорий йилда газ ва сув таъминоти ишларини суст олиб бормоқда.

Ҳозирги кунда вилоятдаги 2060 қишлоқнинг 43 фоизи табиий газ ва марказлашган ичимлик суви билан таъминланмаган. Қўшработ, Гўзалкент, Иштихон ва Оқдарё туманларида табиий газ таъминоти вилоятдагига нисбатан 4-5 марта камдир.

Вилоятдаги **экологик аҳвол** йил сайин ёмонлашиб бормоқда, очиқ сув ҳавзаларига чиқиндилар ташланмоқда, ахлатни қайта ишлаш заводи кўп йиллардан бери ишга туширилган эмас. Вилоят мутасадди раҳбарлари бу масалага жиддий эътибор бераётганлари йўқ.

Молия, банк тизимини такомиллаштириш борасида, республика миқёсида кенг кўламли амалий ишлар олиб борилмоқда. Лекин вилоятнинг молия масалаларини таҳлил қилганда йўл қўйилаётган тартибсизликлар йилдан-йилга авж олиб бораётгани яққол кўзга ташланади.

Шу йилнинг 9 ойида назорат-тафтиш бош бошқармаси томонидан корхона, ташкилот ва муассасаларнинг молия-хўжалик **фаолиятлари бўйича 586 марта тафтиш ва текширишлар ўтказилди.**

Аниқланган зарар 1994 йилнинг шу даврига нисбатан 15 баравар ёки 10,1 млн. сўмга ортган, шундан **262** та ташкилотларда **3,6 млн. сўмлик** камомад ва ўғирлик содир этилган. Бу эса ўтган йилнинг 9 ойига нисбатан 8,6 мартага кўп.

Масалан, Каттақўрғондаги Улуғбек номли «Ёғ-мой» ҳиссадорлик жамиятида маҳсулот сотишда тегишли назорат ўрнатилмаганлиги сабабли моддий жавобгар шахс Н. Тожиев 17,8 тонна ёки 464 минг сўмлик ёғ камомадига йўл қўйган.

Жорий йилнинг 9 ойида вилоят бўйича муомалага қўшимча **1,2 млрд. сўм** жалб этилган. Вилоятда **эмиссия миқдори 5,6 фоиз қилиб белгиланган ҳолда Нуробод, Гўзалкент, Иштихон, Челак ва Пойариқ туманларида бу кўрсаткич 60-90 фоизни ташкил қилади.** Умуман вилоятда эса эмиссия миқдори 29 фоизни ташкил қилади, бу республиканинг ўртача кўрсаткичидан 7,9 фоиз юқори даражада қайд этилган.

Касса тартибини бузиш, маблағларни ноаниқ йўналишда ишлатиш вилоятда оддий ҳолга айланган. Шу турдаги ноқонуний операциялар натижасида шаҳар ва туманларда 25 млн. сўмлик маблағ ноўрин сарфланишига йўл қўйилган.

Ташкилот ва корхоналарнинг умумий дебитор қарзлари 4,1 млрд. сўм, кредитор қарзлари 3,9 млрд. сўм бўлиб, унинг пасайиш даражаси сезилмаяпти. Ўз ишини ижобий томонга ўзгартирмаган 15 корхона ва ташкилот касодга учраши кутилмоқда. Шунингдек, «Ўзбексавдо» уюшмасига қарашли 5 та ташкилот тамомила касодга учради.

Банк тизимидан унумли фойдаланиш, олинган қарзларни вақтида қайтариш, ташкилотларнинг бир-бири билан ҳисоб-китоб қилиши, корхоналарнинг молиявий аҳволидан хабардор бўлиш каби долзарб масалаларга вилоят ҳокимияти томонидан эътибор берилмаган.

Хусусий ва тижорат тузилмалари вилоят марказий банкининг инкассация аппарати билан шартномалар тузмаганликлари учун савдодан тушадиган нақд пулларни банк кассаларига тўлиқ топширмаяптилар. Натижада, аҳолига иш ҳақи ва нафақаларни ўз вақтида беришда кўп муаммолар туғилмоқда. **Шу йилнинг 1 октябригача бўлган маълумотга кўра тўланмаган иш ҳақи ва нафақаларнинг миқдори 281 миллион сўмни ташкил этади.**

Мулк эгалари давлат солиқлари ҳақидаги қонунни бемалол бузиб, ўғрилик, талон-тарожликка йўл қўймоқдалар. Вилоятда бугунги кунда 14 солиқ туридан 5 тури бўйича режа бажарилмаган.

1994 йилда 5319 та ташкилот ва юридик шахслар текширилган, шундан 1694 тасида солиқ қонунлари бузилган бўлса, жорий йилнинг 9 ойи мобайнида вилоят бўйича 4300 текширишдан 734 тасида солиқ қонунлари қўпол равишда бузилгани аниқланди. Бу корхоналардан бюджетга 43,5 млн. сўм қўшимча кирим қилинди. 191 та тафтиш ҳужжатлари маъмурий органларга тергов учун жўнатилди.

Албатта, назоратни кучайтириш, молиявий муносабатларда қонун устуворлигини таъминлаш муҳим аҳамият касб этади. Бироқ бу масаланинг бир томонигина, холос. Агар банк тизимидан унумли фойдаланиш зарур бўлса, олдин қонунбузарликка йўл қўймаслик йўлларини излашимиз, қонунга ҳурмат билан қараш ва унга қатъий амал қилиш каби маънавий-ахлоқий жиҳатларга кўпроқ эътибор бериш керак, деб ўйлайман.

Агар ҳар бир киши ўз жойида, ўз хизмати доирасида қонунга амал қилиб яшашни ҳаёт тарзига, меҳнатга муносабатнинг ахлоқ нормаларига айлантира олсагина ортиқча назоратга ҳожат қолмайди.

Сиз, азиз дўстлар, шу залда ўтирганларнинг ҳар бири қайсидир муҳим участканинг раҳбарисиз. Бу гаплар энг аввало сизларга, ундан кейин эса сизлар орқали барча хизматчиларга тегишли.

Энди маиший хизмат соҳасидаги айрим муаммолар ҳақида икки оғиз сўз. Айниқса, қишлоқ аҳолисига маиший хизмат кўрсатиш талаб даражасида ташкил этилмаган. Пойабзал тикиш ва таъмирлаш, маданий-маиший асбоб-ускуналарни, кир ювиш, мебелларни таъмирлаш, кимёвий тозалаш, ижарага бериш бўйича маиший хизмат турлари кескин камайди. Вилоят «Маишийхизмат» уюшмаси республика тармоқ корхоналари орасида охирги ўринлардан бирида турибди.

Кимёвий тозалаш хизмати Булунғур, Гўзалкент, Пойариқ, Каттақўрғон, Қўшработ туманларида умуман ташкил қилинмаган. Кир ювиш, бичиш-тикиш, прокат хизмати мавжуд туманларнинг ярмида умуман фаолият кўрсатаётгани йўқ. Қишлоқларда аҳолига маиший хизмат кўрсатишнинг умумий аҳволи таҳлил қилинганда, Жомбой туманидаги «Гулистон» жамоа хўжалигининг 5 та қишлоғида ҳаммом, музлатгич, телевизор, радио таъмирлаш устахоналари йўқлиги аниқланди.

Челак, Пойариқ, Оқдарё туманларининг аксарият қишлоқларида ҳатто сартарошхоналар ҳам йўқ. Бу ана шу туманларда турмуш маданиятининг нақадар ночорлигидан ва ҳатто аянчли эканлигидан далолат бермайдими?

Сартарошхона қурилиши ёки қайсидир пойабзал таъмирлайдиган, бичиш-тикиш шохобчаларини қуриш ишига мамлакат Президенти аралашиши керакми?

Булар учун жавобгар шахслар ана шу залда ўтиришибди. Туман ҳокимлари учун шу аччиқ дашномларни эшитиш ёқимлими?

1995 йилнинг 9 ойи давомида аҳолига пуллик хизмат кўрсатиш жон бошига 300 сўмни ташкил этди. Бу республика ўртача кўрсаткичидан 32 фоиз камдир.

Вилоятда аҳоли сони ҳар йили 40-50 минг кишига кўпаяётган бир даврда аҳолини ижтимоий фойдали иш билан таъминлашга етарли эътибор берилмаяпти. Иш сўраб мурожаат қилувчилар кўпаймоқда.

Жорий йилнинг ўтган даврида 12,3 минг нафар ёрдам сўраганларнинг 50 фоизидан ортиғининг талаби қондирилмади.

Вилоятнинг қишлоқ жойларида аҳолини иш билан банд қилиш масаласи асосий муаммо бўлганлигига қарамасдан, 2060 қишлоқнинг 1248 тасида, яъни 61 фоизида кичик корхоналар ҳанузгача ташкил қилинмаган.

Узоқ-узоқ қишлоқларда яшовчи деҳқон бузилиб қолган телевизорини ёки музлатгичини от-аравага юклаб туман марказидан уста топа олмай шаҳарга қатнаши керакми?

Агар шаҳарда — вилоят марказида ҳам маиший хизмат ана шундай аҳволда бўлса-чи? Унда қаёққа борсин?

Пул эмиссияси хусусида кўп гапирамиз. Пулли хизмат соҳасини кенгайтириш — эмиссиянинг олдини олишнинг муҳим йўлларидан бири. Бунинг учун ҳар бир қишлоқда, ҳар бир аҳоли яшайдиган манзилда радио-телевизор тузатадиган, электр асбобларини таъмирлайдиган устахоналар қуриш керак. Одамлар бир кўча нарига ўтмасданоқ бутун эҳтиёжини қондирадиган, беминнат хизматдан фойдаланадиган бўлсин.

Нега бизнинг қишлоқларимизда суратхоналар йўқ? Кир ювиш ва тозалаш муассасаларини ташкил этиш қийинми?

Ҳамма гап хўжалик ва ташкилот раҳбарларида, уларнинг ташаббускорлиги ва янгича ишлашга иштиёқмандлигида.

Раҳбар ташкилотчи бўлса, сезгир ва эпчил бўлса, имконият излайди. Бу мисоллар жойларда боқимандаликка, ўзибўларчиликка кўникиб кетган, эскича иш қолипидан чиқолмаётган раҳбарлар ишлаётганидан далолат беради.

Ахир минг кишилик жамоадан ўнта йигит-қизни маиший хизматнинг турли соҳалари бўйича мутахассисликка тайёрлаш шунчалик қийинми?

Тегишли асбоб-ускуналарни келтириб, қулайроқ жойда ўрнатиш катта ақл ёки меҳнат талаб қиладиган иш эмас-ку? Аҳолига хизмат кўрсатиш йўли билан ҳам уларнинг оғирини енгил қилиш, ҳаётига янги мазмун бериш, кайфияти ва руҳиятини кўтариш мумкин. Айни пайтда у жамият умумий маданий қиёфасини ҳам белгилайди.

Яна бир масалага — алоқа хизматига диққатингизни тортмоқчиман. Жуда кўп туманларда бу масалага умуман эътибор берилмайди. Телефонлари унча-мунча мавжуд бўлган жойларда ҳам одамларнинг узоғини яқин қилиш ўрнига кўпроқ асабини ишдан чиқаришдан бошқа нарсага ярамайди. Умуман олганда, ҳар бир хонадон телефон хизматидан баҳраманд бўлмоғи керак. Бу ҳам пулли хизматнинг бир тури.

Халқимиз меҳнаткаш, меҳнатга ижодий ёндошадиган, тадбиркор ва бунёдкор халқ. Унга имконият керак, холос.

Бу — масаланинг биринчи томони. **Иккинчи томони — ҳуқуқий кафолат.** Айни пайтда мамлакатимизда ана шу иккинчи жиҳатнинг асоси яратилган. Меҳнат қиламан, ишлайман, интиламан, бунёд этаман деган кишига ҳар томонлама ҳуқуқий кафолат берилган.

Бироқ кўп жойларда аҳоли турли расмиятчилик ва тўрачилик иллатларига дуч келмоқда. Таъмагирлар, назари паст кимсалар **«Сендан угина, мендан бугина» қабилида иш тутиб, одамларнинг ташаббусларини бўғишмоқда.**

Демак, юқорида айтганимиздек, масаланинг биринчи томони — маънавий-ташкилий жиҳатлари маҳаллий ҳокимият органлари доирасида оқсаб қолмоқда.

Лекин бошқа соҳаларга нисбатан, вилоятда энг ачинарли аҳвол — барчамизни боқадиган, халқимизнинг ризқ-рўзини берадиган қишлоқ хўжалиги тармоқларида. **Вилоятда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқариш ва давлатга сотиш топшириқлари сўнгги уч йил ичида сурункасига бажарилмади.**

Шу давр мобайнида пахта етиштириш ва сотиш **110 минг тоннага камайди.** Вилоятда пахта тайёрлаш режаси бу йил ҳам уддаланмади. Пахта етиштирувчи 11 тумандан атиги 4 таси йиллик режани бажарди.

Пахтачиликдаги бундай орқага кетишларнинг асосий сабаблари **қишлоқ хўжалиги вилоят раҳбарлари учун бамисоли бир ўгай соҳага айланиб қолгани**, хўжалик, туман ва вилоят раҳбарларида ташкилотчилик, тадбиркорлик савиясининг пастлиги билан изоҳланади.

Вилоят, туман ҳокимлари, қишлоқ хўжалик ташкилотларининг раҳбарлари республикада ғалла мустақиллигига эришиш йўлида олиб борилаётган давлат сиёсатини тўғри англаб етмай, бу ишга ўта масъулиятсиз муносабатда бўлмоқдалар.

1993—1994 йиллардаги режанинг барбод бўлишига қарамай, бу йил ҳам мўлжалланган мақсадга эришиш учун **90 минг тонна дон кам етиштирилди. Гектар бошига белгиланган 19,4 центнер ўрнига 15,9 центнер ҳосил олинди.**

Суғориладиган ердан олинган ҳосил Челак, Булунғур, Гўзалкент туманларида 24—27 центнердан, лалми ерлардан Каттақўрғон ва Пахтачида 4,4, Қўшработ ва Пойариқда 4,9, Нурободда 5,6 центнердан ошмади. Бундай ҳолни қандай изоҳлаш мумкин?

Шу билан бирга вилоят ҳокимининг шахсан назоратсизлиги туфайли дон маҳсулотлари ҳиссадорлик уюшмаси (директори Р. Аҳмедов) томонидан хўжаликлар билан давлат режасидан ошиқча қабул қилинадиган дон учун эркин нархда сотиб олиш бўйича шартнома атиги 3,3 минг тоннага тузилган. **Топшириққа нисбатан давлатга ғалла сотиш 80 фоизга бажарилди.**

Ғалла йиғим-терими даврида маъмурий орган ходимлари томонидан 101 та қонунбузарлик ҳолатлари аниқланиб, шундан 25 таси бўйича жиноий иш қўзғатилган.

Иштихон тумани «Меҳнат — роҳат» жамоа хўжалигидаги деҳқон хўжалиги бошлиғи С. Отахонов 16,3 тонна донни ўғирлаётганда қўлга тушди. Ҳозирги пайтда тергов ишлари олиб борилмоқда.

Бу вилоят раҳбарларининг ва ғалла йиғим-теримига жавобгар бўлган шахсларнинг масъулиятсизлиги, лоқайд ва келишувчилиги оқибати эмасми?

Шаҳар аҳолисини нон маҳсулотлари билан таъминлаш учун ким масъул? **Нима учун биз енгил-елпи йўллар қидирамиз? Қачон ҳақиқатга тик қарашга ўрганамиз?**

Ўтган йили 1992 йилга нисбатан 126 минг тонна сабзавот, 32 минг тонна полиз маҳсулотлари, 2,7 минг тонна картошка кам тайёрланди.

Вилоятда чорвачилик соҳаси салмоқли ўринни эгаллаб турганлигига қарамасдан бу муҳим тармоқ ҳамон оқсаб қолмоқда. Бунинг асосий сабаблари, **биринчидан,** хусусийлаштирилган чорвачилик фермаларида иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишни бозор муносабатлари даражасида олиб борилмаётганлиги бўлса, **иккинчидан**, чорва молларининг талаб даражасида озиқлантирилмаётганлиги, наслчилик ишларининг тўғри ташкил қилинмаганлиги, зоотехник ва ветеринария хизматларининг мутлақо талабга жавоб бермаётганлиги оқибатида моллар бош сони ва уларнинг маҳсулдорлиги камайиб кетган. Халқ истеъмоли учун асосий маҳсулот гўшт ва сут ишлаб чиқариш ҳажмлари аввалги йилларда эришилган кўрсаткичлардан ҳам пасайиб кетган.

Вилоят агросаноат мажмуига (А. Қаландаров) қарашли хўжаликларнинг асосий қисми оғир иқтисодий аҳволда бўлиб, ҳозирги кунда дебитор қарзлари 1,9 миллиард сўмни, кредитор қарзлари 1,6 миллиард сўмни ва банкдан ссуда қарзлари эса 520 миллион сўмни ташкил этади.

Белгиланган режалар бажарилмаганда бундай инқирозга тушиш табиийдир. Бундай ҳолатлар ҳақида, уларнинг сабаб-илдизлари ҳақида кўп гапирамиз. Мулк эгасини топмагунча, ерга ҳақиқий эгалик ҳуқуқи қўлга киритилмагунча кўзланган мақсадга етиб бўлмаслиги ҳақида кўп гапирамиз.

Нима, Самарқандда ўрганишга арзигулик, эргашса бўладиган тажрибалар йўқми? Мисол учун Самарқанд туманида амалга оширилаётган ишлар, халқ хўжалигини ислоҳ қилиш борасида тўпланган тажрибалар ўрганилса бўлмайдими?

Туман ҳокими (Р. Ҳакимова) ўз атрофида эпчил ва ҳозиржавоб кадрларни тўплагани, ташкилот ва хўжалик раҳбарлигига ҳар томонлама етук, ислоҳотлар моҳиятини тушунадиган одамларни танлаб қўйгани учун ҳам бу ерда ўрнак бўларли ишлар амалга ошириляпти.

Вилоят деҳқонларининг ўзига хос деҳқончилик анъаналари, асрлар давомида шаклланган тажрибалари ва ўз иқлим шароитидан келиб чиққан деҳқончилик мактаби мавжуд. Қани бу тажрибалар? Бу улуғ ва муқаддас мактаб сабоқлари қаерда қолди? Нега биз уларни унутишимиз керак? Биздаги масъуллик, фидойилик, эртаги кун олдидаги жавобгарлик ҳислари қаерда қолди?

Ҳурматли вилоят ноиблари ва фаоллари!

Республика ҳукумати ва давлатимиз соғлом авлодни тарбиялаш, вояга етказиш сиёсатини ҳозирги куннинг энг долзарб масаласи қилиб қўяётган бир пайтда, аҳоли саломатлигини сақлаш ва мустаҳкамлаш борасида вилоятда олиб борилаётган ишлар талабга жавоб бермайди.

Сурункасига бир неча йил давомида ўткир ичак касаллиги, вирусли гепатит, тиф ва паратиф каби юқумли касалликлар мамлакат кўрсаткичларидан ҳам 2-3 марта ортиқдир.

Вилоятдаги 20 ёшгача бўлган оналарнинг туғиш давридаги ўлими республикада энг юқори даражада туради. Оналар ва болалар ўлимининг олдини олиш учун бор имкониятлардан тўлиқ фойдаланилмаган, натижада оналар ўлими республика кўрсаткичидан ҳам 15 фоиз юқори туради.

Чақалоқлар ўлимининг 70 фоизидан зиёди ўз вақтида тиббий хизмат кўрсатилмаганлиги натижасида содир бўлган. Сил ва рак касалликлари даволаш ҳеч қандай натижа бермайдиган ҳолга келиб қолгандагина аниқланмоқда.

Тиббиёт муассасаларининг моддий-техника аҳволи ташвишли ҳолда. Тиббий ускуналарга бўлган эҳтиёж қондирилмаган, эҳтиёт қисмларнинг етишмаслиги сабабли қатор ускуналардан фойдаланилмаяпти. Вилоятда мавжуд **1091** қишлоқ врачлик амбулаторияси ва фельдшерлик-доялик пунктларининг 34 фоизи ичимлик суви билан таъминланмаган, уларнинг атиги 7 фоизи махсус замонавий биноларга жойлаштирилган, 78 фоизида телефон алоқаси йўқ. Бу эса беморларни даволашда салбий таъсир кўрсатмоқда.

Шу билан биргаликда аҳоли соғлиғини сақлаш, соғлом авлодни тарбиялаш ва вояга етказиш борасидаги давлатимиз юритаётган сиёсатни амалга оширишга вилоят, шаҳар ва туманлар ҳокимлари, соғлиқни сақлаш муассасалари раҳбарлари (Ж. Эшқобилов) жиддий эътиборни қаратмаяптилар. Нима деганда раҳбарларнинг аксарияти ана шу туманлар марказларида яшайди-да. Шунинг учун, эҳтимолки, олис қишлоқлардаги аҳоли соғлиғи учун ҳам жон куйдирмайди, уларнинг ташвишига бефарқ қарайди.

Мактаб, халқ таълими ислоҳоти бўйича олиб борилаётган ишлар ҳам қониқарли эмас. Кўплаб аниқ фанлар бўйича ўқитувчилар етишмайди. Мактаблар таъмирлашга муҳтож, моддий — техника базаси жиддий эътиборни талаб қилади.

Ҳозирда вилоят бўйича 51 та мактаб авария ҳолатида, 30 фоиз мактаблар мослаштирилмаган биноларга жойлашган. **Вилоят бўйича 9 ойда халқ таълими учун ажратилган бюджет маблағларидан 136 миллион сўм сарфланмай қолди.**

Вилоят халқ таълими бошқармаси раҳбарларининг бепарволиги, ўз ишига масъулият билан қарамаганлиги, ҳамон эскича иш услубидан чиқа олмаётганлиги, халқ таълими тизимини бошқаришдаги янгиликларни сингдира олмаётганлиги ва амалиётга тадбиқ эта олмаётганлиги сабабли бу соҳада жиддий ўзгаришлар бўлмаган. Шу аҳволда мазкур соҳада бундан кейин ҳам бирон ижобий ўзгариш бўлишига ишониш қийин.

Бозор иқтисодиёти қийинчиликлари рўкач қилиниб, вилоятда кейинги йилларда 100 дан ортиқ болалар боғчалари ёпилган. Шу туфайли болаларни мактабгача тарбия муассасаларига тортиш 30 фоиздан 22 фоизга тушган.

Ҳукуматимиз фан, маърифат ва маданият соҳасига жиддий эътибор билан қарамоқда. Ўтиш даврининг энг қийин ва мураккаб пайтида ҳам давлат маорифни такомиллаштириш, билимли ва ҳар томонлама баркамол авлодни вояга етказиш учун ҳеч нарсани аямаяпти.

Ахир, ўйлаб кўрайлик, биродарлар, биз бугун нене машаққатлар билан қураётган давлатимиз, мустақил ва ҳар жиҳатдан мустаҳкам мамлакатимиз эртага кимнинг қўлида қолади?

Бугунги катта ислоҳотлар эвазига қўлга киритаётган ютуқларимизни эртага фарзандларимиз давом эттиришга қодир бўладими-йўқми?

Нега биз қарийб бир ярим асрлик мустамлакачиликдан озод бўлганимизда шундай улуғ ва мўътабар Ватанимизни асрай оладиган, уни ҳимоя қила биладиган ва шу олижаноб анъаналарни давом эттиришга қодир бўлган авлодни тарбиялашга шароит яратмас эканмиз?

Ватан ҳисси, ватан туйғуси барча нарсадан қадрлироқдир. Биз фарзандларимиз онгига ва қалбига ана шу туйғуни сингдиришимиз лозим. Бизнинг барчамиз, ана шу залда ўтирган ҳар биримиз ота эканлигимизни, она эканлигимизни унутмаслигимиз керак. Ҳар бир ота-она учун фарзанд камоли, оиласининг шон-шуҳрати муқаддас орзу-ҳавас ҳисобланади. Шундай экан, биз келгуси авлод баркамоллиги учун, ўғил-қизларимизнинг улуғ аждодларимизга хос оқил ва юксак маданиятли кишилар бўлишлари учун доимо эътибор бермоғимиз керак.

Бозор иқтисодиётига ўтишнинг ўзига хос қийинчиликларини рўкач қилиш — ношуд ва ноқобил раҳбарнинг иши. Халқ таълими соҳасида амалга оширилаётган ишларнинг қониқарсизлигини баҳонапараст раҳбарлар ҳеч нарса билан оқлолмайдилар.

Қадрли дўстлар!

Мустақил мамлакатимизнинг халқимиз миллий маданиятини ривожлантириш борасида юритаётган сиёсатини амалга ошириш, маънавият ва маърифат, миллий истиқлол мафкурасини халқ онгига сингдириш, инсонни давр талаби асосида тарбиялаш борасида вилоятда етарли чора-тадбирлар кўрилмаяпти.

Вилоятда маънавий, ахлоқий қадриятларга эътиборсизлик, умуман маданиятнинг иккинчи даражали соҳага айланиб қолаётганлиги сезилмоқда.

Гарчи Самарқанд илмий-маърифий салоҳияти бўйича ҳамда олий ўқув юртлари ва илмий-тадқиқот институтларининг сони жиҳатидан ҳам етакчи ўринлардан бирида турсада, **ёшларга таълим-тарбия бериш, миллий мафкурани тарғибот-ташвиқот қилиш ишлари қониқарсиз аҳволда.** Мавжуд маданият уйлари, кутубхоналар, кинотеатрлар, истироҳат боғлари жуда ачинарли аҳволга тушиб қолган.

Ҳозирги кунда вилоятда мавжуд 2060 қишлоқнинг 80 фоизида маданият ўчоқлари умуман йўқ. Гарчи вилоят газетаси саҳифаларида маънавият ва маърифат, миллий истиқлол мафкурасини тарғиб қилишда бир мунча тадбирлар амалга оширилаётган бўлсада, ислоҳотларимизга тўсқинлик қилувчиларни, Президент фармонларини бажаришда сусткашлик қилувчиларни фош этувчи материаллар деярли учрамайди.

Газетхонларнинг ариза ва шикоятлари ҳақидаги акс садо йўқ даражада. Вилоят ижтимоий-иқтисодий ҳаётини теран таҳлил қилган мақолаларга етарлича ўрин ажратилмаяпти.

Самарқанд радиоси ва телевидениесида бу борада мавжуд имкониятлардан тўлиқ фойдаланилмаяпти. Мамлакатимизда ва вилоятда ижтимоий-иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш ва уни янада чуқурлаштириш ҳақида, вилоят ҳаётида рўй бераётган ижтимоий воқеалар тўғрисида етарли ахборотлар берилмаяпти. Вилоят телевидениесида берилаётган кўпгина кўрсатув ва эшиттиришлар **мазмунан ҳамда сиёсий жиҳатдан саёз**, шошма-шошарлик билан эскича услубда тайёрланмоқда. Одамларни қизиқтирадиган, уларнинг диққатини жалб қиладиган танқидий ва муаммоли кўрсатувлар йўқ ҳисоби. Аксинча, телевидение кўпроқ чет эл видеофильмларини намойиш қилиш билан чегараланиб қолмоқда.

Вилоятда физкультура ва спорт ишлари вилоят ҳокимлиги ва бу соҳага мутасадди раҳбарларнинг масъулиятсизлиги ва лоқайдлиги туфайли ўз ҳолига ташлаб қўйилган. 1995 йилга келиб физкультура жамоалари сони 70 тага камайиб кетган. Спорт заллари, сузиш бассейнлари, спорт майдончалари сони республика кўрсаткичларидан ўртача 2 марта камдир.

Жамоат тартибини сақлаш, жиноятчиликнинг олдини олиш бўйича олиб борилаётган тадбирлар ҳар доим ҳам ўз самарасини бермаётганлиги оқибатида вилоят бўйича ашаддий безорилик, гиёҳвандлик, ўғирлик, порахўрлик, таъмагирлик, номусга тажовуз қилиш каби жиноятлар сони ошиб бормоқда.

Республика бўйича оғир жиноятчилик турлари 6 фоизга камайгани ҳолда Самарқанд вилоятида 8 фоизга кўпайган. Айниқса, ўқотар қуроллардан фойдаланиш каби жиноятлар 130 фоизга ошганлиги ҳам оператив вазиятнинг мураккаблашганини кўрсатади.

Вилоятда ташкил қилинган рэкет ва террорчиликка, коррупцияга қарши курашиш бўлими умуман қониқарсиз аҳволда ишламоқда. Ваҳоланки, бундай жиноятларга бошқарув тизимида ҳамда ички ишлар органларида ишлаётган амалдорлар ва бошлиқлар қўл урмоқдалар.

Таҳлиллар шуни кўрсатадики, вилоят ички ишлар ходимларининг бевосита иштирокида 1994 йилда 34 та жиноят содир этилган, шу жумладан 22 та ҳолат айблов хулосалари билан тугалланиб, судларнинг қоралов ҳукмлари чиққан.

1995 йилнинг 9 ойи давомида милиция ходимларига нисбатан 17 та ҳолат бўйича жиноий ишлар қўзғатилган.

Булар босқинчилик, номусга тажовуз қилиш, фирибгарлик, мансаб ваколати доирасидан четга чиқиш, тан жароҳати етказиш, порахўрлик, наркотик моддаларни экиш, ташиш ва сотиш каби жиноятлардир.

Масалан, Самарқанд шаҳрида милиция ходими бўлиб ишлаётган Аҳмад Файков ва Шуҳрат Насриддинов фуқаро А. Яҳъёевнинг уйига босқинчилик йўли билан кириб, 2,5 миллион Россия рублини олиб кетганлар. Соқчилик бўлими милиционери Аҳлиддин Умматов 3,9 га. жойга кўкнори экиб, парвариш қилганлиги фош этилди ва у 10 йил муддатга озодликдан маҳрум қилинди.

Самарқанд тумани ички ишлар бўлими раҳбарларидан бири, милиция майори Т. Ахтамов 40 килограммдан ортиқ кўкнори шираси олиб кетаётганда қўлга тушган. **Ана энди ўзингиз айтинг: қонун ҳимоячиларининг ўзи жиноятга қўл урса, арзингни айтиб кимга борасан?**

Ички ишлар хизматида юз бераётган бу қўпол равишдаги қонунбузарликлардан генерал Тўхтаевнинг хабари борми?

Суд ва прокуратура (А. Тўхташев, С. Назаров) органларининг ноқонуний хатти-ҳаракатлари аҳолида катта норозилик туғдирмоқда. Ўтган 10 ой ичида Президент девонига вилоят меҳнаткашларидан 561 шикоят келиб тушгани бунинг ёрқин мисолидир. Айрим судьялар судланувчилар ва уларнинг қариндош-уруғлари қандай молиявий-иқтисодий имкониятга эга эканликларига эътибор бериб, ҳукмни шунга қараб белгилайдилар.

Агар барча қонун бузилишларга Прокуратура органлари мутассадди эканини ҳисобга олсак, унинг қонунларнинг аниқ бажарилиши устидан назорат қилиш ва ҳуқуқни муҳофаза қилишдаги фаолияти ўта суст ташкил этилганидан дарак беради.

Жорий йилнинг 9 ойи давомида вилоят хўжаликлари томонидан фонддаги 77,6 тонна нефть маҳсулотлари четга чиқарилиши қайд этилди. Масалан, Самарқанд ва Тойлоқ автомобиль йўллар бошқармалари 9 минг литр керосин ва дизель ёқилғисини четга чиқариб юборишган. Бу фактлар вилоят ҳуқуқ-тартибот органларининг самарасиз ишлаётганлигидан далолат беради.

Ислоҳотнинг тақдири, унинг қай даражада амалга оширилиши биринчи навбатда кадрларнинг малакасига, уларнинг ўз ишларини қай даражада ўзлаштириб олганлигига, юртпарварлиги ва фидойилигига боғлиқ. Аммо вилоят ҳокими П. Абдураҳмонов кейинги олти йил давомида вилоятнинг биринчи раҳбари сифатида кадрларни танлаш ва тарбиялаш, уларни жой-жойига қўйиш, бозор иқтисодиётига ўтиш шароитида билимли ёшлардан иборат кадрлар захираси тизимини яратмаган. Кадрлар билан ишлаш борасида тегишли тадбирлар ишлаб чиқилмаган.

Кадрларни шошма-шошарлик билан, ишбилармонлик, касбий ва ахлоқий сифатлари чуқур ўрганилмаган ҳолда масъул вазифаларга тавсия этиш натижасида бир йил ичида Булунғур тумани ҳокими, вилоят соғлиқни сақлаш бошқармаси, вилоят нефть маҳсулотлари корхонаси бошлиқлари икки мартадан алмаштирилган, вилоят «Тадбиркорбанк» бошқаруви эса тўрт ой ичида икки марта янги раис билан алмаштирилган.

Оқибатда, вилоятда эски тузум иш методларидан воз кечолмайдиган ёши ўтиб қолган раҳбарлар сони кўпчиликни ташкил қилади. Улар ҳамон иқтисодий ислоҳотларни амалга ошириш билан боғлиқ бўлган оддийгина қонун-қоидаларни, Президент фармонларини, Вазирлар Маҳкамасининг қарорларини билмайди, оқибатда ўз фаолиятларини давр талабларига мос равишда йўналтира олмаяптилар.

Ёш кадрларни тарбиялаш, уларни ўстириш, йўлни кенг очиб бериш масалаларида ҳамон ўзгариш йўқ.

Юқорида баён этилган камчилик ва нуқсонлар вилоят ҳокимининг ташкилотчиликни, ижро интизомини, раҳбар ва мутахассислардан топширилган ишнинг бажарилиши устидан талабчанликни бўшаштириб юборганлиги, баъзи ноқобил, эскича ишлашдан воз кеча олмайдиган раҳбарларга нисбатан муроса қилиб келаётганлиги оқибатидир.

Вилоятда илгари ўз хизмат вазифасини уддалай олмаган, эл-юрт назаридан тушиб қолган кишиларни лавозим билан «сийлаш» ҳолларига йўл қўйилмоқда. Натижада билимдон, иқтидорли, ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган ёшлар эътибордан четда қоляпти.

Аҳолининг ариза ва шикоятлари билан ишлаш борасида ҳам талайгина жиддий камчиликлар мавжуд. Халқнинг кундалик эҳтиёжига, уларнинг ижтимоий аҳволини яхшилашга жиддий эътибор берилмаганлиги сабабли шу йилнинг 10 ойи давомида Президент девонига 2 мингта хат ва ариза келган, шахсий қабулда 560 киши бўлган. Фуқароларнинг хат ва аризаларида кадрларни танлаш ва жой-жойига қўйиш, маъмурий-ҳуқуқий, қонунчилик ишлари, маданий ва маиший соҳалардаги камчиликлар баён этилган. Қабулда бўлганлар ҳам айнан шу фикрларни билдиришган.

Бу аҳоли кўпчилик қисмида норозилик кайфиятининг пайдо бўлишига, уларнинг нафсониятига тегишига сабаб бўлмоқда.

Юқорида кўрсатиб ўтилган камчиликлар бевосита вилоятда кадрлар сиёсатидаги жиддий нуқсонлардан келиб чиққан. Шуни алоҳида таъкидлаб айтиш мумкинки, агар вилоят, шаҳар ва туман ҳокимлари бутун жавобгарликни зиммаларига олиб ишлаганларида эди, вилоятдаги вазият бу даражада ночор аҳволга тушмаган бўлур эди.

Кадрлар тизимини янги, билимли ва истеъдодли ёшлар ҳисобига тўлдириш, лавозимларни тадбиркор ва янгиликни тез илғайдиган ёшларга топшириш ҳамма вақт янгиланишларнинг асосий мезони ҳисобланади. Ишончим комилки, Самарқандда бундай ёшлар етарли, уларга йўл бериш, ишониш ва суяниш лозим.

Азиз дўстлар!

Самарқандликлар улуғ ва бунёдкор, эзгуликка интилиб яшайдиган халқдир. Мен сизларни бугунги танқидий мулоҳазалардан тегишли хулоса чиқариб, вилоят халқ хўжалигининг кенг имкониятларидан унумли фойдаланишингизга ишонаман. Бунинг учун сизларда қатъият, билим ва тажриба, ташаббус ва шижоат етарли деб ўйлайман.

Фурсатдан фойдаланиб, сизларга ва вилоятнинг барча аҳолисига сиҳат-саломатлик, эзгу ишларингизда муваффақият, тинчлик ва омонлик тилайман.

Мактабда ўқиб юрган пайтимизда Уйғуннинг «Ватан ҳақида қўшиқ» шеърини ёд билмаган болани топиш қийин эди. Ҳаяжон билан ўтадиган турли кечаларда шу шеърни ўқиганимиз-ўқиган эди. Айниқса «Ўлсам айрилмасман қучоқларингдан» сатрини айрича бир эҳтирос билан айтар эдик. Вақти-соати келиб шу шеърнинг муаллифи билан учрашишимни эса ўшанда умуман ўйламаган эдим.

«Оқшом»га янги ишга келган пайтларим эди. Таҳририятда янги «Бир асар тарихи» рукни очилиши ҳақида маслаҳатлашдик. Буни қарангки, биринчи бўлиб «Жафо қилма» шеърининг қандай яратилганини ёзадиган бўлдик. Уйғун домланинг уйига қўнғироқ қилдим. Домла мақсадимни эшитиб:

— Келақолинг бўлмаса, — дедилар.

Домланинг уйига бордим. Уйғун ака бир пиёла кўк чойни узатиб салмоқлаб гап бошладилар:

— Шу ишни яхши бошлабсизлар. Ўқувчилар китобларни мириқиб ўқишадию лекин у қай таҳлидда яратилган — буни билишмайди. Лекин нега энди «Жафо қилма»дан бошламоқчисиз?

Ўзбекистон халқ шоири Уйғуннинг 90 йиллигига

УСТОЗДАН ҚОЛГАН ЁДГОР

Бир нима дейишга сўз тополмадим.

— Абдулла Қодирийдан бошлаш керак эди! — давом этдилар Уйғун ака. — «Ўтган кунлар», «Меҳробдан чаён» романларининг яратилишини ўзи бутун бошли бир тарих. Бунинг устига шу ишни қилиш сизнинг зиммангиздаги қарз бўлсин...

Шундан кейин Уйғун ака «Жафо қилма» шеърининг қачон, қай таҳлидда ёзилганини ҳикоя қила бошладилар. Ҳикояни шу даражада берилиб сўзлар эдиларки, гўё орадан 40 йилдан зиёд вақт ўтиб, яна ўша дамга қайтгандек эдилар.

Мен домланинг оғзидан чиққан бир калима сўзни ҳам тушириб қолдирмасликка тиришиб ёзиб борардим. Газета сураткаши Рустам эса домланинг суратини олиш билан банд эди.

— Домла, эсдаликка суратга туширай, — илтимос қилди у... агар мумкин бўлса шеър ўқиб турсангиз.

Шунда домла фақат Уйғунга хос бўлган оҳанг билан шеър ўқий бошладилар.

Тарк этма назокатни, хулқингга жафо қилма...
...Иззатни бериб елга беҳуда сафо қилма.

Кетаётганимизда домла газетадан бир нусха ташлаб кетишни илтимос қилдилар. Газетани олиб борганимда яна суҳбатга берилиб кетдик. Шундай улуғ ижодкор — Ўзбекистон халқ шоири, республика Давлат мукофоти соҳиби, Меҳнат Қаҳрамони Уйғуннинг мен билан худди ўзининг дўстидек суҳбатлашаётганидан хурсанд эдим. Суҳбат орасида «Алишер Навоий» драмасининг қандай ёзилгани хусусида уч-тўрт оғиз сўзладилар.

— Сал тобим қочиб турибди, кейинроқ бир келасиз. Ҳаммасини айтиб бераман. Анча гаплар бор, — дедилар. Афсуски...

Сиз бугун кўриб турганингиз сурат шоирдан бизга ёдгорлик бўлиб қолди. Яна устоз шоирнинг икки китобига ёзилган дастхатлар ҳам шоир қалби қанчалар яхшиликка тўлиб-тошганидан гувоҳ бўлиб жавонда турибди.

Инсон бу дунёга келар экану бир куни яна хайрлашиб абадият сари равона бўлар экан. Фақатгина кўришишлар, дийдорлашиш, ширин суҳбатлар ёдгорлик бўлиб қолар экан. Бугун ҳам таваллуд топганига тўқсон йил тўлган Уйғун домла ўзига хос бир босиқлик билан озод Ватанимиз ҳақида шеър ўқиётгандек туюлади назаримда:

Ўлсам айрилмасман қучоқларингдан.

Ғолиб МИРЗО.

ОҚСОҚОЛ

Бу дўстим Носир Фозиловнинг ибораси. Бир вақтлар уччовлон — Уйғун оқсоқол, Носир Фозилов ва камина Чилонзорда қўшни эдик. Ўшанда деярлик ҳар куни кечқурун уйимда телефон жирингларди.

— Уйғун оқсоқол телевизор кўрамиз деяптилар, бизникига кел, — деган овози эшитиларди Носирнинг.

Ёки бўлмаса:

— Уйғун оқсоқол сайрга чиқамиз деяптилар. Гагарин кўчасидаги хиёбонга чиқиб тур. Ҳозир етиб борамиз.

Хиёбоннинг бу бошидан у бошига бориб-келиб, бориб-келиб юрар эканмиз, оқсоқолдан ажиб-ажиб ҳикоятлар, эсдаликларни тинглар эдик. Ҳамид Олимжон, Ғафур Ғулом, Мақсуд Шайхзода билан бўлган дўстликлари, ёшлик шўхликлари, улфатчиликлари, ижодий ҳамкорликлари ҳақида, 1937 йилдаги ур-йиқитлар, қатағонлар ҳақида гапириб берар эдилар.

Оқсоқолда яхши фазилатлар бор эди. У киши яхши қариган оқсоқоллардан эди. Беайб — парвардигор. Лекин мен оқсоқолнинг баъзи хайрли ишлари ҳақида ҳикоя қилгим келяпти.

Султон Қўқонбеков деган яхши дўстимиз бор эди. (Аллоҳ у кишидан рози бўлсин). У бечора умрида рўшнолик кунларни жуда кам кўрди. Бир вақтлар тузалиши қийинроқ бўлган дардга чалиниб, уйида ўлтириб қолди. Бундан хабар топган Зоҳиджон Обидов (раҳматли оқсоқолнинг энг вафодор шогирдларидан эди) Уйғун домладан маслаҳат сўраб:

— Шу шўрликни Ёзувчилар уюшмаси аъзолигига қабул қилсак қандоқ бўларкан, устоз? — дебди. — Ҳайт деган туяга мадад деганларидай шояд руҳи кўтарилиб, тузалиб кетса...

— Албатта тузалади, — дебдилар оқсоқол қатъий ишонч билан. — Сиз ҳужжатларини тайёрланг, мен ўзим бу ишга бош-қош бўламан.

Шундай қилиб аввали худо, қолаверса устоз ва шогирднинг саъй-ҳаракатлари билан Султон ака Ёзувчилар уюшмаси аъзолигига қабул қилинди-ю, касалидан фориғ бўлиб, ишлари юришиб кетди. Уйғун домла билан Зоҳиджон акани умрининг охиригача дуо қилиб ўтди.

Ҳали айтганимдай яхши қариган оқсоқол ўзларининг ёш сафдошларини ҳимоя қиладиган, ҳаммани кенг феъл бўлишга чақирадиган бўлиб қолган эдилар.

Уйғун оқсоқол камина фақирга ҳам ўла-ўлгунимча эсимдан чиқмайдиган яхшиликни қилиб кетдиларки, бу ҳақда мен олтмиш ёшим нишонланган кечада миннатдорлик билан гапирдим. Оқсоқол бошпанага эга бўлишимда катта жонбозлик кўрсатган эдилар. Унгача мен ўн йил сарсон-саргардон бўлиб юрдим. Яхшиямки, ижод боғимиз бор экан, кўпроқ ўша ерда жон сақладим. Уйғун домла мени бошпана билан таъминлаш борасида чинакам жонбозлик кўрсатдилар... Аллоҳ кўп қатори Уйғун оқсоқолни ҳам ўз раҳматига олган бўлсин!

Азиз АБДУРАЗЗОҚ.

Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги олдидан

МАРОҚЛИ КЕЧГАН САФАР

«Амир Темур юрган йўллар бўйлаб» экспедицияси қатнашчиси, профессор Малик МУРОДОВ билан суҳбат

— Малик Муродович, экспедиция йўналиши қандай бўлди? Ушбу экспедиция аввалгиларидан нимаси билан фарқланади?

— Тарихда яшаб ўтган ва миллат фахрига айланган буюк шахслар ҳаёти, илмий-адабий фаолиятини атрофлича ўрганишда улар яшаган жойлар ва босиб ўтган йўлларига сафарлар ташкил этиш катта аҳамиятга эга. Зеро, ана шундай табаррук жойлар, муқаддас йўллар у ёки бу аллома ҳақида қўшимча тарихий маълумотлар, материаллар бериши билан бир қаторда, «афсоналашган» қайдлар, шунингдек халқ хотирасига муҳрланган нақл-ривоятлар, афсоналар ҳам қўлга киритилиши табиийдир.

Халқ орасида туғилган ва бизгача жонли анъаналарда оғзаки яшаб етиб келган афсоналар, нақл-ривоятлар ўз-ўзидан яратилмаган, албатта. Уларни унча-бунча куч, яъни на тарих тўфонлари-ю, ур-сурлари халқ хотирасидан ўчира олади.

Буюк бобокалонимиз Амир Темур ҳақидаги халқ афсоналари, нақл-ривоятларида, достонларида ҳам ана шу ҳолатни кузатишимиз мумкин. «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедицияда қатнашар эканман яна бир бор юқоридаги ҳақиқатга дуч келдим. Халқимиз улуғ соҳибқирони, буюк давлат соҳиби, эли, юрти деб жонини тиккан фидойи инсон ҳақида аллақачон айтадиган гапини ҳаққоний тарзда айтиб қўйган экан... Фарғона водийси бўйлаб, халқаро илмий экспедициясининг учинчи босқичи таркибида республика ва ундан ташқарисида машҳур бўлган тарихшунослар, шарқшунослар, адабиётшунослар, фольклоршунослар, элшунослар қатнашдилар. Экспедиция Тожикистон, Қирғизистон, Ўзбекистоннинг қадимий жойларида бўлиб, илм-фан учун қимматли манбалар, метериаллар йиғиб қайтди... Ушбу экспедициянинг аввалгисидан фарқи нималарда кўзга ташланади? Бу ҳақли савол. Буни шундай изоҳлаш, мумкин. Темур ва темурийларга бағишланган «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро илмий экспедиция Фарғона водийсида илк бор ташкил этилди. Шунинг ўзи янгилик, аввалги экспедициялардан фарқли томонидир. Биз буюк соҳибқирон бобокалонимизнинг Жанубий Ўзбекистон, Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хоразм, Хива, шунингдек хорижий Шарқ мамлакатларига борганлиги, кезганлиги ҳақидаги маълумотлар ёзиб қолдирилган солномалар, сафарномалар, йўлномалар орқали озми-кўпми танишмиз. Аммо, улуғ зот Фарғона водийсида бўлганлармикин, бўлган бўлсалар нималар билан шуғулланганлар, қандай ишларни амалга оширганлар? Қаерга қадам қўйса, бунёдкорлик билан шуғулланган, қадамжолар, зиёратгоҳларда бўлганда азиз-анбиёлар харобаларини ободонлаштирган, янгидан-янги мақбаралар, сардобалар, карвонсаройлар, кўприклар, масжиду жомелар, мадрасалар қурдирган бобомиз водийда ҳам ана шу одатларини тарк этмадиларми? Қаерларга қандай бинолар қурдирдилар, эл-юрт манфаати йўлида нималарни амалга оширдилар, қайси йўллардан юрдилар? Меҳмондўст фарғоналиклар ўз соҳибқирони, амирига атаб қандай асарлар тўқиб, ул улуғ зотга садоқатларини нечоғлик қалб сўзлари билан изҳор этганлар? Темурийларга-чи?! Бу ва шу каби тарихий воқеалар, ҳодисалар, шунингдек, катта-кичик халқ асарларини ўрганиш, ёзиб олиш ҳам янгилик бўлди, дейиш мумкин. Аввалги сафарларимизда ўз соҳасининг, хусусан Темур ва Темурийлар даврининг чуқур билимдонлари камлигидан кўрган-кечирганларимиз, эшитган-нетганларимизнинг қай бири ҳақиқату қай бири халқ хотирасига оид тезда англаб ололмай, соҳибқирон ва унинг шажарасидаги тарихий шахслар, азиз-анбиёлар, пирлар, эшонлар, руҳонийларнинг турмуши ва фаолиятлари ҳақидаги манбалар нечоғлик тарқалган ва сақланиб қолган каби муаммоларда бироз оқсаган эдик. Бу гал, уларга қисман бўлса-да жавоб топишга интилиш ҳам экспедициямизнинг аввалгиларидан фарқланадиган томонларидандир.

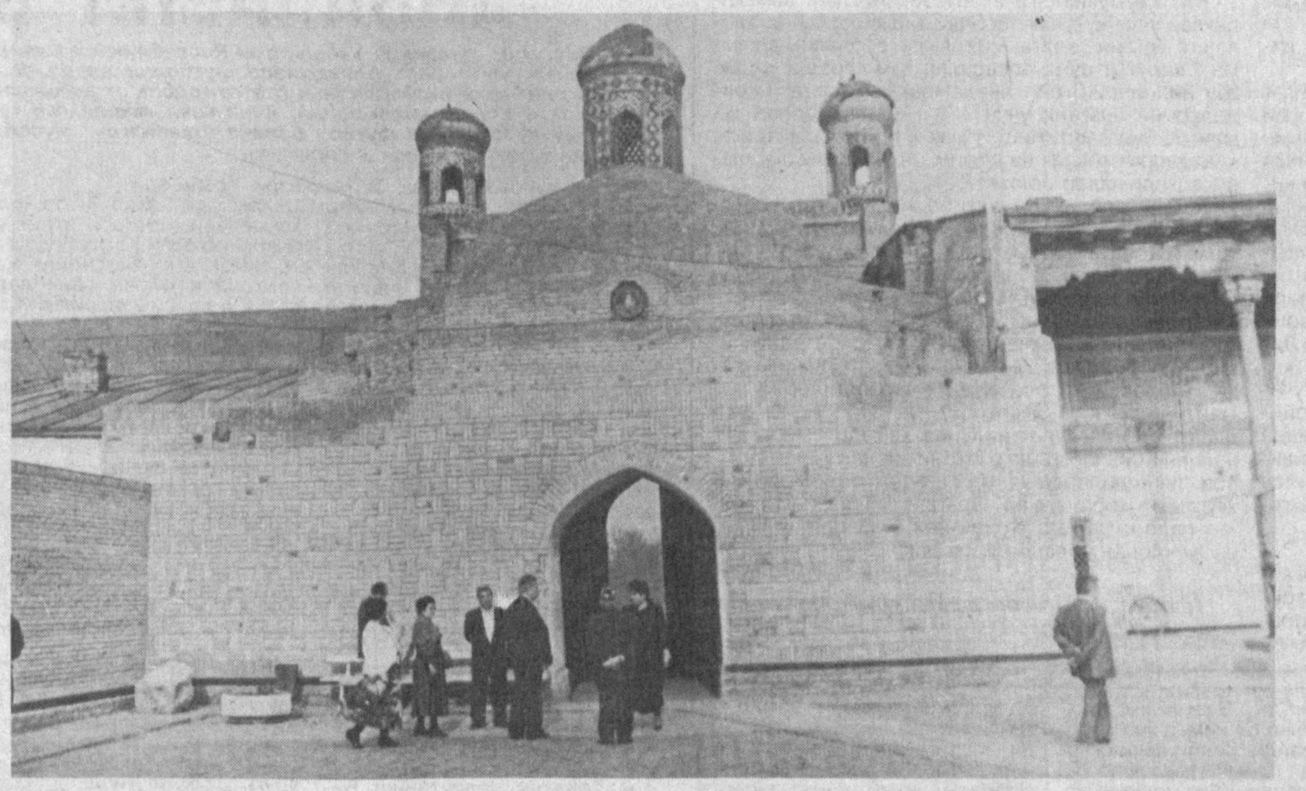

— Сафар давомида соҳибқирон номи билан боғлиқ қандай янгиликлар, янги ёдгорликлар топилди?

— Экспедиция аъзолари Амир Темур ва Темурийларга, шунингдек бошқа тарихий алломалар, улуғлар билан боғлиқ бир қатор қадамжолар, муқаддас даргоҳлар, қадимий қўрғонлар, бутқул йўқолган, фақат айрим қолдиқлари сақланиб қолган, харобага айланган шаҳарлар ва қўналғаларда бўлдилар. Уларнинг баъзи бирларига соҳибқирон ёҳуд унинг шажарасини безаб турган темурийларнинг қадамлари етган. Бошқаларига эса назарлари тушган. Кўп яшаб, кўпни кўрган қарияларнинг ҳикоя қилишларича соҳибқирон қадами етган жойлар обод бўлган, янгидан янги мақбаралар қурилган, карвонсаройлар, қўналғалар бунёд бўлган, Кўприклар солинган, боғ-роғлар яратилган. Золимлар жазоланиб, халқ-эл осойишталиги таъминланган. Қисқаси, бузилган иншоотлар таъмирланган, янгидан-янгилари бунёд этилган. Карвон йўллари, бекатлар, қишлоқ-овулларда савдо-сотиқлар йўлга қўйилган, тинчлик ўрнатилган... Бунинг учун Фарғона водийси оралаб ўтган Буюк ипак йўлидаги савдо-сотиқ марказлари — гузарлар, карвонсаройлар, қўналғалар, қўрғонлар, шунингдек жомелар, масжидлар, азиз-анбиёлар, пиру муршидлар мақбараларини тилга олиш кифоя.

Халқ хотирасига муҳрланган қайдларда айтилишича, Амир Темур Хўжанддаги машҳур масжиду жомелар: Шайх Муслиҳиддин (1092)нинг мақбарасини таъмирлаш учун ўн минг динор тилла ажратган бўлса, қадимий Косонсой шаҳридаги жомега ҳам шунча маблағ ажратган. Бувайдадаги Шоҳижойил, Биби Убайд мажмуалари, кўҳна Ўзгандаги машҳур тарихий минора ва мақбараларни таъмирлашга ҳам бош-қош бўлган эканлар. Халқ орасида: «Амир Темур бўлган жой, ов овлаган кўл» (Қўқондан уч-тўрт чақиримдаги қадимги қамишзор), «Соҳибқирон гуруч олдирган шаҳар» (Ўзганнинг машҳур девзираси), «Амир Темур суворийларини қилич-ёй, камон-ўқ билан таъминлаган шаҳар» (қадимий Чуст шаҳри ва қалъаси), «Амир Темур зиёрат этган муқаддас мозор», «Амир Темур салқинлаган дарахт», «Соҳибқирон бўлган тепалик» каби бевосита ёхуд билвосита улуғ соҳибқирон номи билан боғлиқ жойларни халқ кўз қорачиғидек асраб, зиёрат этадиган қадамжога айлантирган. Бундай жойларни тимсоллаштириб, улар билан фахрланиб келиш экспедиция аъзоларини ҳайратга солди. Шундай қилиб, Амир Темур ва у асос солган сулола улуғлари ҳақида халқда нимаики бор бўлса уларни назардан четда қолдирмай, зарралаб бўлса-да тўплашга ҳаракат қилдик.

— Малик Муродович, қайси қадамжоларни зиёрат қилиб улгурдингиз? Янгилари топилдими? Ривоят, ҳикоятлардан ҳам ёзиб олган бўлсангиз керак?

— Кези келганда экспедициямиз йўналишини қисқача қайд этиб ўтишни истар эдим. Экспедициянинг олдига қўйган мақсади улкан бўлиб, жуда катта масофани кезишни мўлжаллаганди. Шу боис олдиндан белгиланган маршрутга қатъий амал қилган ҳолда иш тутдик ва қадимий Хўжанд (Тожикистон Республикаси), Қўқон, Олтиариқ, Фарғона, Марғилон, Андижон, Мингтепа, Хўжаобод, Бувайда, Булоқбоши, Марҳамат, Ширмонбулоқ, Ўш, Ўзган, Олабуқа, Каравон, Қорасув, Сафед Билол, Бозорқўрғон, Арслонбоб (Қирғизистон), Мозор қишлоқ, Ғазалкент, Нанай, Янгиқўрғон, Қўшон, Косонсой, Наманган. Чуст, Поп, Ахсикент, Бекобод каби шаҳарлар, қадимий кентлар, қалъалар, қўрғонлар, қарвонсаройлар қолдиқларини кездик. Қайд этилган жойлардаги азиз-анбиёлар, хожалар, эшонлар, пиру муршидлар, шунингдек адабиёт-санъат, илм-фан намояндалари, маданият, маърифат-маънавият оламининг алломалари қабрлари, мақбаралари, турбаларини зиёрат қилдик. Тегишли тарихий маълумотлар, халқ хотирасидаги асарларни қоғозга туширдик, кинолентaларга муҳрладик. Хусусан Амир Темур, Умар Шайх, Бобур Мирзо каби темурийлар, Нодирабегим, Умархон, Машраб, Хилватий, Абдулла Қодирий ва бошқа шоиру адиблар ҳақидаги воқеий ҳикоятлар, нақл-ривоятлар, афсоналар характерлидир. Улардан бирини келтириш мақсадга мувофиқдир. Маълумки, машҳур адиб Абдулла Қодирийнинг «Ўтган кунлар» романида тасвирланишича Отабек Тошкент — Марғилон йўлида, шаҳарга кираверишда жойлашган Ҳазрат Маъғз ибн Жаблнинг мозор — мақбараларида бир кун тунайди... Халқ бу муқаддас жойни «Хўжамаъғз» деб атайди ва уни муқаддас билиб, зиёратгоҳга айлантирган. Бу ҳақиқат ҳамдир. Ривоят қилишларича, Муҳаммад алайҳиссалом ҳазрат Маъғз ибн Жаблни туяга миндириб, уч кунлик йўлгача пиёда жиловдорлари бўлган эканлар. Шунда Маъғз ибн Жабл:

— Сиз пайғамбари алайҳиссалом бўлсангиз, мен бир саҳобангиз бўлсам. Мен туяда бўлиб, сиз пойи-пиёда юрсангиз бундан ортиқ гуноҳу азим, гўрсўхталик бўладими?— дебдилар. Шунда пайғамбаримиз: «Бу Аллоҳнинг иродаси, уни бажариш, сиз — мен учун шарафдир. Бошқа кўришмасак керак, дийдор чин дунёга қолгусидир»,— деган эканлар. Маъғз ибн Жабл туяда дарёлар кечиб, тоғлар ошиб, боғлар кезиб шу ерга келиб қолибдилар. Туялари чўкканда жонлари узилиб, шу жойга қўйилган эканлар. Тақдир тақозосини қарангки, Отабек қисматини ҳаққоний чизиш учун машҳур бобомиз Абдулла Қодирий шу жойда бўлиб, бўлажак асарига материаллар тўплаган экан.

Экспедициянинг қадим-қадимлардан минора, мақбара, масжид, мадраса, ҳаммом ва карвонсаройларига эга бўлган, боғдорчилик, чорвачилик, овчилик, савдогар-тижоратчилик ниҳоятда ривожланган, кўприксозлик, кемачилик кучайган, хусусан X-XIII асрларга келиб Мовароуннаҳрнинг энг обод, гўзал шаҳарларидан бирига айланган Ўзкент-Ўзганда бўлиб, илмий изланишлар олиб бориши катта аҳамият касб этди, дейиш мумкин. Хусусан алоҳида-алоҳида қурилган ва уч бўлимдан иборат XI-XII асрга оид қадимий «Султоним» номида дунёга машҳур бўлган мақбара ҳамда осмонўпар минорада бўлишимиз жуда мароқ бағишлади. Масаланинг биз учун яна бир аҳамиятли томони шундаки, Амир Темур ҳамда Бобур Мирзо бобомиз бу жойларга қадам ранжида қилишган. Ҳатто соҳибқирон мақбаранинг таъмири учун муайян динор — олтин ажратган эканлар. Нақл қилишларича, худди шу ердан «Ўзган гурунчи»ни олиб кетар эканлар.

Қўшни Қирғизистон Республикасининг Олабуқа туманида, Наманган вилояти Янгиқўрғон туманининг шундоққина биқинига жойлашган Сафед Билол қадамжосида бўлишимиз ҳам жуда мароқли ва завқли кечди...

— Сафардан кўзда тутилган мақсадга эришилган бўлса керак?! Ҳам илмий, ҳам адабий жиҳатларини кўзда тутяпман. Сўнгра ушбу сафар ҳам Амир Темур ҳақидаги китобга бирор боб бўлиб кирса керак?

— Шуни ҳам айтиш кераки, «Амир Темур ўтган йўллар бўйлаб» халқаро экспедицияси олдида юқорида ҳам қисман айтиб ўтилганидек жуда катта, ниҳоятда масъулиятли вазифалар турар эди. Булар тарих, қадимий адабиёт, санъат, маданият, маърифат ва маънавиятимиз, бой ва бетакрор қадриятларимизга оид материалларни жамлаш, хусусан бобокалонимиз Амир Темурга ва Темурийларга доир қўлёзмаларни, манбаларни излаш, халқ ижоди намуналарини тўплаш асосий вазифаларимиздан эди. Айни чоқда кишилар, хусусан ёшлар билан мулоқотда бўлиш, тарих, адабиёт — санъат, маданият ва қадриятларимизнинг долзарб мавзулари бўйича суҳбат, баҳс-мунозаралар, тушунтириш ишларини олиб бориш, кўпроқ меҳнаткаш омма орасида бўлиб, қизиқарли мавзуларда чиқишлар қилиш ҳам режамизда бор эди. Қамрови ниҳоятда кенг, маъно-мазмуни чуқур бундай вазифаларни бажара олдикми? Бу саволга «Ҳа» деб жавоб қила оламиз. Дарҳақиқат, экспедиция хайрли, савобли, истиқлолимиз мафкураси учун хизмат қила олиши мумкин бўлган жилд-жилд китобларга жой бўла оладиган бебаҳо материалларни тўплади. Демак ўз олдига қўйган вазифаларни шараф билан уддасидан чиқди, дея оламиз. Шахсан камина олтин водий оғзаки ижодининг барча турларига оид муҳим, қизиқарли материаллардан кўплаб қўлга киритди. Тўпланган материалларнинг аксарияти илмий, адабий аҳамиятга молик бўлиб, тадқиқотларимизнинг кемтик жойларини тўлдиради, албатта. Бошқача айтганда, соҳибқирон Амир Темур ва Темурийлар, ўрта осиёлик азиз-авлиёлар, алломалар ҳақидаги битилган ва ёзилаётган илмий, адабий асарлар саҳифаларининг янада бойроқ, ёркинроқ, илмийроқ бўлиб чиқишига муносиб ҳисса бўлиб қўшилиши табиийдир.

Темур УБАЙДУЛЛО суҳбатлашди.

СУРАТЛАРДА: 1. Экспедиция аъзолари Наманган шаҳрида. 2. Фарғона водийсида бу каби қадамжолар талайгина (пастда).

Алимурод Маҳамадаминов олган суратлар.

ОБУНА — 96

ОЧИҚ ЧЕҲРА БИЛАН

Шайхонтоҳур туманидаги 42-алоқа бўлимига ташриф буюрган кишиларни бу ердагилар очиқ чеҳра билан кутиб олишга одатланишган. Айни шу кунларда ҳам бу алоқа бўлимига кишилар бирин-кетин келишиб ўзлари севган нашрларга келгуси йил учун обуна бўлмоқдалар. Бу ерда обуначилар учун ҳам барча қулайликлар яратилган.

— Алоқа бўлимида даврий нашрларга келгуси йил учун обуна қандай ташкил этилган? — деб сўраймиз алоқа бўлими бошлиғининг ўринбосари Рафиқа Орифхўжаевадан.

— Биз шаҳримиздаги барча алоқа бўлимлари ходимлари каби бу галги обуна мавсумига пухта тайёргарлик билан келдик, — дейди Рафиқа Орифхўжаева. — Чунки шундай қилмасак бўлмайди. Боиси ҳозирги бозор иқтисодиёти шароитларида кишиларни улар севган нашрларга ўз вақтида обуна қилиш, бўлимимизга келган аҳолига яхши хизмат кўрсатиш биринчи галдаги бурчимиздир. Ана шуни англаган жамоамиз аъзолари газета ва журналларнинг муштарийларига баҳоли қудрат хизмат кўрсатишга ҳаракат қилишяпти. «Тошкент оқшоми» газетасига ёзилиш истагида бўлганлар ҳам кун сайин ошиб боряпти. Бу — тушунарли, албатта. Чунки «Оқшом» мустақил давлатимиз пойтахтида рўй бераётган барча янгиликларни кенг ёритадиган нашрдир. Бундан ташқари биз унинг саҳифаларидан дунёда ва Ҳамдўстлик давлатларида бўлаётган воқеа ва ҳодисаларни ҳам билиб борамиз. Шу боисдан «Оқшом» газетаси бизнинг ҳам, шу атрофда истиқомат қилувчи кишиларнинг ҳам севимли газетасига айланган. Шундай экан, биз 1996 йил учун бошқа нашрлар қатори «Тошкент оқшоми»га ҳам обунани уюшқоқлик билан ўтказиш учун бутун куч ва ғайратимизни сарфлаймиз.

Собир БОТИРОВ.

СУРАТДА: Рафиқа Орифхўжаева (чапда) уруш қатнашчиси 90 ёшли Носир ота Рашидовни «Оқшом» газетасига обуна қилмоқда.

Рустам Шарипов олган сурат.

Ф СП—1

Алоқа вазирлиги «Матбуот уюшмаси»

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ" 64690
(нашр номи) (нашр кўрсаткичи)

газетасига ОБУНА

обуна сони

1996 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

ГАЗЕТАНИ ЕТКАЗИШ ВАРАҚЧАСИ

п.в. | жойи

64690
(нашр кўрсаткичи)

"ТОШКЕНТ ОҚШОМИ"
(нашр номи)

обуна	баҳоси	сўм	обуна сони
янги манзилга юбориш	баҳоси	сўм	

1996 йил учун (ойлар бўйича)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Қаерга
(почта кўрсаткичи) (манзил)

Кимга
(насаби; исми ва отаси исмининг бош ҳарфлари)

АЗИЗ МУШТАРИЙЛАР!

Шу кунларда шаҳримиздаги барча алоқа бўлимларида келгуси йил учун газета ва журналларга обуна давом этаётганлигини яна бир бор эслатиб ўтмоқчимиз. Гўзал пойтахтимизда, бутун дунёда ва Ҳамдўстлик давлатларида бўлаётган энг сўнгги янгиликларни ўз вақтида билмоқчи бўлсангиз албатта «Тошкент оқшоми» газетасига обуна бўлинг. Бундан ташқари ўзингиз севган ушбу нашр саҳифаларидан Сизга маънавий ва руҳий озиқ берадиган мақолалар, одоб ва ахлоқ ҳақидаги суҳбатлар, соғлиғингизни мустаҳкамлаш учун нималар қилишингиз кераклиги хусусида мутахассис маслаҳатлари, болаларингизга ўқиб беришингиз учун эртак ва жажжи шеърлар, дам олиш лаҳзаларингиз мароқли ўтишини таъминлайдиган ранг-баранг мақолалар, ҳафталик ойнаи жаҳон дастури, эълон ва билдирувлар, хуллас жуда кўп ва ранг-баранг мавзудаги мақолаларни ҳам шу «Оқшом» газетаси орқали ўқийсиз. Шундай экан, вақтни бой бермай, газетага обуна бўлинг.

«Тошкент оқшоми» индексини эслатиб ўтамиз: 64690.

Шаҳар хўжалиги мавзуида

ХАЗОНЛАРНИ ЁҚМАНГ

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг аҳоли ўртасида юқумли касалликлар тарқалишининг олдини олиш мақсадида қабул қилган қарорига кўра Тошкент шаҳар ҳокимлиги пойтахтимиздаги ҳар бир туманда штаблар ташкил этди. Бундан кўзланган асосий мақсад маҳалла ва мавзелар санитария аҳволини яхшилаш, чиқиндиларнинг ўз вақтида олиб кетилишига эришиш, бозорларда, автобус, метро бекатларида савдо қилинаётган турли таомларнинг санитария назоратидан ўтишини таъминлаш ва бошқа вазифаларни ҳал этишдир.

Шаҳримизнинг ҳавоси тоза, суви ширин, қуёши нурли, табиати гўзалдир. Шундай экан, уни асраб-авайлаш, атроф-муҳитнинг мусаффолигини таъминлаш ҳам қарз, ҳам фарз. Пойтахтимиз марказидаги Мустақиллик ва Навоий театри майдонлари, Амир Темур хиёбони, Ўзбекистон миллий боғи, Санъат саройи, Навоий ва Ўзбекистон, Бобур ва Фурқат кўчаларини кўздан кечирганимизда уларнинг кўкаламзорлашганлиги ва ободлиги кўзга ташланади. Ундан ташқари шаҳримизда фаолият кўрсатаётган ихтисослаштирилган ободонлаштириш бошқармаси жамоаси марказий хиёбонлар ва кўчаларни саранжом-саришта, мусаффо сақлаш учун бор имкониятларни ишга солаётгани яққол кўриниб турибди.

Тошкент Агрегат заводи ётоқхонаси атрофидаги озодагарчилик ҳам киши дилини равшан қилади. Теварак атрофга мевали дарахтлар экилган спорт майдончаси ишчилар ихтиёрида, у тартибга келтирилган.

Афсуски, шаҳримизнинг барча турар жойларида ҳам бундай ажойиб манзаранинг гувоҳи бўлавермайсиз. Марказдан узоқлашган сайин димоғингизга қуйинди ҳиди урилади. Нима тутаётган экан? Ҳа, топдингиз. Қаердадир чиқинди, шох-шаббалар ва баргларнинг уюми ёнаяпти. Хўш, қаерда? Йўл-йўлакай шаҳар айланиб борарканмиз, Амир Темур кўчасидаги алоқа электротехника институтининг 5-ётоқхона олдида 4-Автодормехбаза ҳайдовчилари Б. Обидов, З. Маткаримов шох-шаббаларни ёқаётганининг гувоҳи бўлдик. Сўрасак «Директоримиз ёқиб юборинглар, тезроқ камайсин дедилар», дейишди. Худди шу кўчанинг Гвардия кўчаси билан кесишган жойидаги яна бир ана шундай тутун булоғидан ранжиб бораётиб, Асбобсозлик заводи биқинидаги икки жойда, «Чинобод» санаторийси ёнида эса уч жойда шох-шаббалар ёнаётганига кўзимиз тушди.

«Нима бўпти, ёнса-ёнибди-да» дерсиз. Зотан биз шундай ҳолатларга кўникиб қолганмиз. Ваҳоланки, ёнаётган чиқинди уюмларидан тарқаётган тутун, қоракуя ва чанг зарралари инсон соғлиғига жуда зиён эканини тушунмаймиз. Шифокор олимларнинг аниқлашларича ҳавонинг бундай бузилиши турли касалликларнинг келиб чиқишига, айниқса, аллергия ва бронхиал астма хасталикларининг авж олишига сабаб бўлади. Хазон-чиқиндилар шифохоналар ҳовлиларида ҳам ёқилаётгани бизни таажжубда қолдирди. Тошкент тиббиёт-педиатрия институти ҳовлисининг бир қанча жойларида чиқинди уюмлари, шох-шаббалар ёқиб юборилар экан. Акмал Икромов туманидаги Улуғбек, Раҳимбобоева, Саккокий кўчаларида, Яккасарой туманида Хлопковая, Горбунова, Абдуллаева кўчасини, «Тоштўқимачи» ҳиссадорлик жамияти 6-ётоққонаси олдида, Саломатин кўчасининг тез тиббий ёрдам станцияси рўпарасида чиқиндихоналар ёнар эди.

Ҳар куни тонгда Дўмбробод маҳалласининг Новза-Қозиробод мавзесида 9 та кўп қаватли бинолар жойлашган 113-уй-жой бошқармасига қарашли 11-уйнинг ёнида салкам 2-3 йилдан бери қазилган зовур жой ташландиқ аҳволга келган, негаки бу зовур ёнида жойлашган Бобоев, Новза-Қозиробод ва 9 та кўп қаватли уйларда яшовчилар томонидан чиқиндихонага айлантирилган. Шох-шаббаларни, хазонларни ёқиб юбораётган 113-уй-жой бошқармаси ходимлари А. Сойипова, Аҳмедова ва Илёсовлар «Ташиб кетишмайди, ёқиб юборишга мажбурмиз», дейишди. Шундай аҳволни Байналмилал кўчасининг бир неча жойида, 9-мавзедаги 12, 13-уйлар ёнида Бешёғоч бозорида учратдик. Чирчиқ каналининг бўйига қурилган Бектемир туманидаги янги савдо-улгуржи бозорини туман корхоналари ободонлаштириш ходимлари, «Автодормехбаза» машиналари чиқиндиларини тўппа-тўғри канал қирғоғига ташлашмоқда, чиқиндилар ёниб бурқсиб ётибди.

Пойтахтимизнинг тозаланиши лозим бўлган 38,9 миллион квадрат метр жойидан ҳар куни 20 миллион квадрат метргина тозаланади. Барча жойларнинг озода бўлиши учун 10 мингга яқин фаррош керак. Бугун эса 5-6 минг фаррош ишлаб турибди.

Биз ҳаётимиздаги етишмовчиликлар, лоқайдликлар учун нуқул мутасадди ташкилотларни айблашга ўрганиб қолганмиз. Аммо озодаликка ҳамма ташкилот ва муассасалар ҳам қараши керак. Шу йилнинг 10 ойи ичида шаҳар тозалиги қоидаларини бузгани учун 170 кишига, асосан туман ободонлаштириш, уй-жой бошқармаларига, «Автодормехбаза» ва айрим маҳалла оқсоқолларига жарималар солинди.

Қайси жой инсон эътиборидан четда қолса, ўша ерда албатта бирон нохушлик рўй бериши ҳаммага маълум. Шаҳримиздаги корхона, ташкилот, турар жой бошқармалари ўз ҳудудларида нималар содир бўлаётганига бепарво қарамасликлари керак. Улар ўз майдонларидаги чиқиндиларни «Автодормехбаза» ходимлари олиб чиқиб кетишмагунча ҳеч қандай чора қўллашмаяпти. Фаррошлар эса хазон, чиқиндиларни камайтириш, осон йўқотиш учун зўр бериб ёқишаяпти. Ёниб кулга айланса камаяр эмиш. Ваҳоланки биз юқорида айтганимиздек ёқилган хазон чиқиндилардан чиққан тутун об-ҳавони заҳарлаши, қора куя ва зарарли газлар инсон сиҳат-саломатлигига катта зиён етказишини чуқур ва виждонан ўйлашимиз керак.

Саидмурод САЙДАЛИЕВ,

Тошкент шаҳар бош давлат санитария шифокорининг ўринбосари.

Болани гулга қиёслашади. Улар орасидаги уйғунлик шундан бўлса ажабмас.

Равиль Альбеков олган сурат.

Қуйи жисмоний тарбия бўғинларида

АНЪАНАВИЙ БЎЛАДИ

Юнусобод туманида Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг республикамизда футболни янада ривожлантириш чора-тадбирларини ҳаётга тадбиқ этиш юзасидан салмоқли ишлар қилинмоқда. Куни кеча якунланган туман ҳокими кубоги учун футбол бўйича ўтказилган мусобақалар ҳам фикримизнинг далилидир.

Ушбу мусобақаларда барча ёшдаги ҳаваскор футболчилар қатнашганлигини алоҳида таъкидлаб ўтиш жоиз. У тўртта тоифадаги жамоалар ўртасида ташкил этилган бўлиб, биринчи гуруҳда кичик ва юқори мактаб ёшидаги болалар алоҳида беллашишди. Иккинчи гуруҳда эса ҳунар-техника билим юртлари, учинчи гуруҳда олий ўқув юртлари, маҳалла, корхона, ташкилот, муассаса ва тижорат тузилмаларининг командалари энг кучли жамоани аниқлашди. Тумандаги учта энг кучли команда—асбобсозлик заводи, ТошГРЭС ва трамвай-троллейбус бошқармаси жамоалари эса босқич беллашувларида иштирок этишмади. Улар ўз кучларини охирги ҳал қилувчи — Суперкубок баҳсларида намоён қилишлари лозим эди.

Ҳаммаси бўлиб 54 та футбол командаси иштирок этган ушбу мусобақаларни Юнусобод даҳаси, 19-мавзедаги «Саманган» жамоа корхонаси барча рақибларини доғда қолдириб катталар ўртасида кубок соҳиби бўлди.

Суперкубокни қўлга киритиш мақсадида эса тумандаги энг кучли жамоалар майдонга тушишди.

Бунда дастлабки ўйин Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси ва асбобсозлик заводи жамоалари ўртасида бўлди. Бунда асбобсозлик корхонаси футболчиларининг тажрибалари қўл келиб, улар йирик 3:0 ҳисобида зафар қучдилар.

ТошГРЭС ва «Саманган» командалари ўртасидаги беллашув эса аксинча—шиддатли ва муросасиз кечди. ТошГРЭСлик чарм тўп устталари пойтахт чемпионатида иштирок этишларига қарамасдан саманганликлар ҳам бўш келишмади. Ушбу ўйинда ТошГРЭС футболчилари 2:1 ҳисобида ғалаба қозонишди.

Шундай қилиб ТошГРЭСнинг ишқибозлар билан тўла ўйингоҳига ҳал қилувчи баҳсда ТошГРЭС ва асбобсозлик жамоалари тушишди. Муносиб рақиблар беллашувида асосий ва қўшимча вақт 0:0 ҳисобида тугади. Ўн бир метрли тўп тепиш бўйича 4:2 ҳисобида ТошГРЭС футболчилари ғалаба қозонишди ва суперкубокнинг соҳиби бўлишди.

Шуниси эътиборга лойиқки, кубокнинг энг яхши ўйинчилари, энг сермаҳсул футболчига «ЎзДЭУ электроникс» қўшма корхонаси, «Умид гуллари», «Эркин» фирмалари, «Ўзбек савдо уйи» ва бошқа ҳомийлар томонидан қимматбаҳо совғалар топширилди. Бундай мусобақаларни ҳар йили ўтказишга келишиб олинди.

Дилшод ИСРОИЛОВ.

«02» хабар беради

ЖИНОЯТ ЖАЗОСИЗ ҚОЛМАЙДИ

◆ 6 ноябрь куни соат 17.00 да Миробод туманидаги Першин кўчасидаги уйлардан бирида ароқхўрлик қилиб ўтирган икки киши бир-бири билан чиқишолмай қолди. Узоқ вақт сан-мандан кейин шишадош ҳалигина бир-бирларига айтган яхши қадаҳ сўзларини умуман унутишиб муштлашувга ўтиб кетишди. Уларнинг муштлашуви унчалик узоқ давом этмади. 1959 йилда туғилган А. Мастали Ҳ. Гарифуллинга кучлироқ зарба етказганидан кейин «рақиби» осонгина ерга қулади. Ерда ётган шишадошини А. Мастали аяб ўтирмади. Аксинча ички тана аъзоларига қаттиқ зарба берди. Икки «улфат»нинг можаросига ички ишлар хизмати ходимлари барҳам беришди. Улар устидан ҳозир тергов ишлари олиб борилмоқда.

◆ «Қўйлиқ» бозорида фирибгарлик қилиб деҳқонлар мол-мулкига кўз олайтириб юрган И. Пак ҳам бугун қилмишлари учун терговда жавоб бериб ўтирибди. Асли Нукус шаҳрида яшовчи бу кимса ҳеч қаерда ишламайди. Касби фирибгарлик. Содда одамларни алдаб кун кўриб юрганди. Кўза кунда эмас, кунида синишини билса-да қинғир ишини ташламади. «Қўйлиқ» бозорида Жиззах вилоятидан келган деҳқоннинг 6 қоп олмасини савдолашиб олади-ю пулини бермайди. Деҳқон молини олдириб қўйганидан кейин ички ишлар ходимларига мурожаат қилишга мажбур бўлади. Жиноят-қидирув бошқармаси ходимлари ўтказган қатор амалий ишлардан кейин фирибгар И. Пак деҳқонга пулларини беришга, ўзи эса қилмиши учун жавоб бериш учун бўлимга келишга мажбур бўлди.

◆ «Олой» бозорида ҳеч қаерда ишламайдиган А. Дамир ҳам кайф устида жиноятга қўл уради. У эрига бозордан янги жемпер сотиб олган А. Шаҳлонинг олдидан чиқиб унинг қўлидан жемперни тортиб олади. Шаҳло ҳам қараб турмади. Ёрдамга одамларни чақирди. А. Дамир беозор аёлнинг қўлидаги молини тортиб олган безорининг адабини бериб қўйиш учун кишиларнинг у томон келишаётганлигини кўргач жуфтакни ростлаб қолмоқчи бўлади. Аммо кўпдан қочиб қутилармиди?!

Жамиятимизга ҳам, оиласига ҳам бир тийинлик фойда бермасдан топганини ичиб, ичкилик оқибатида ўзгаларга хавф солаётган А. Дамирни Юнусобод тумани ички ишлар бошқармасига олиб келишганда у ўзига келди. Барча қилмишлари учун кечиришларини сўради. Афсус у кеч қолди.

◆ Тошкент вилоятининг Бекобод шаҳридан келган, 20 ёшли А. Искандар ҳам жиноятчиликка қўл урди. У Юнусобод туманидаги «Бинафша» ошхонасига эшик қулфларини бузиб кириб у ердаги озиқ-овқат маҳсулотларини ўғирлашга уринганида марказий қўриқлаш пульти ходимлари томонидан қўлга олинди. Бу кимсага нисбатан энди одил қонунларимизда белгиланган жазо қўлланилади.

◆ Яккасарой туманидаги Ўзбекистон кўчасидаги уйлардан бирида яшовчи М. Ҳасан ички ишлар ходимларида шубҳа уйғотгач уни текшириб кўришди. Ички ишлар ходимлари адашмаган экан. Асли Асака шаҳридан келган бу кимса шаҳримизга ажал уруғи бўлмиш гиёвандлик моддаларини олиб келиб сотиш билан шуғулланар экан. М. Ҳасан истиқомат қилаётган уй текширилиб кўрилганида унинг дивани остига 84 грамм марихуана гиёвандлик моддасини яшириб қўйилганлиги маълум бўлди. Ноқонуний равишда иш қилиб юрган бу кимса ҳам қилмишига яраша жазосини олади.

◆ «Чорсу» бозори шаҳримиздаги энг гавжум бозорлардан бири. Ҳар куни бу ерга харид қилгани, мол сотгани келиб кетгувчиларнинг саноғи йўқ. Бировга сотиш, бировга олиш учун бозор қулай-да. Аммо самарқандлик дарвозалик Э. Раҳматга бозор бошқа нарса учун керак экан. Бир неча бор ўғирлик қилишга улгурган бу йигит навбатдаги ўғирликка қўл урганида шу ерда хизмат вазифасини ўтаётган милиция ходимлари томонидан ушланди. У телпак сотаётган сотувчи С. Каримга қарашли шундай молни ўғирламоқчи эди.

◆ Чиноздан келган учар А. Серикнинг бу гал омади келмади. У «Фарҳод» бозорида мол харид қилаётган уй бекаси А. Людмиланинг ҳамёнида пул кўплигини сезгач унинг сал чеккароқ жойга чиқишини пойлаб турди. Уй бекаси автобуслар тўхтайдиган бекат томон келаётганида унинг сумкасини қўлидан юлқиб олиб қочади. 6 минг сўмидан ажралиб қолишни истамаган А. Людмила одамларни ёрдамга чақиради. Шу ерда ҳозиру нозир турган ички ишлар ходимлари талончини бир пасда ушлашди.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЧКИ ИШЛАР БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ МАТБУОТ ХИЗМАТИ.

ҲУРМАТЛИ МУШТАРИЙЛАР!
ОБУНА ВАРАҚАСИНИ БЕХАТО ТЎЛҒАЗИШГА
ҲАРАКАТ ҚИЛИНГ!

Агар обуна «Матбуот уюшмаси» агентлигида расмийлаштирилган бўлса, касса аппаратининг муҳри, алоқа бўлимларида расмийлаштирилганда эса тақвим штемпели, албатта, бўлиши керак.

Бу ҳолда обуначиларга абонемент билан бирга пул қабул қилинганлиги ҳақида квитанция берилади.

АЗИЗ ОБУНАЧИ ЎРТОҚЛАР!

Ғазета ва журналларга обуна варақчасини сиёҳли ручкаларда хатосиз, сўзларни қисқартирмасдан ва тушунарли қилиб тўлғазинг.

Обуначи ўз турар жой манзилгоҳи, насаби, исми ва отасининг исмини аниқ ёзиши талаб этилади.

Обуна варақчасидаги «ПВ-Жойи» деган ёзувли катакларни алоқа бўлинмалари ва «Матбуот уюшмаси» агентликлари ходимлари тўлғазади.

АНТИҚА ҲАНГОМАЛАР

ФАРҚ

—Ўғлимга машина олиб берган эдим. Бели оғриб пул топмаган-да. Бир ойга қолмасдан шалоғини чиқариб ташлади.

— Шунақа дегин. Мен ўғлимнинг бошидан сув ўгириб ичсам бўларкан-да. Шу десанг ерга ҳам, кўкка ҳам ишонмайди.

— Нима, сен ҳам машина олиб бердингми?

— Йўқ. Хотин олиб берганман.

КИМНИНГ ХОТИНИ

— Пешонам шўр экан, ўртоқ. Хотиндан ёлчимадим.

— Нима гап, тинчликми?

— Эй, тинчлик қаерда, дейсан. Хотин зоти ҳам шунақа ўжар бўладими. У кишининг айтгани-айтган, дегани-деган. Гап десанг қопи билан, иш десанг кўчадан топасан. Бу кишининг дастидан бирорта аёл янги кийим кия олмайди. Кўча-кўйдами, меҳмон-изломдами кимнинг эгнида янги кийим кўриб қолса бўлди, олиб бермаганингга қўймайди. На борингга кўнади, на йўғингга кўнади.

— Тўхта-тўхта, сен ким ҳақида гапиряпсан. Ўзингнинг хотинингними ё менинг хотинимними?

ЎҒИЛНИНГ ИШХОНАСИ

— Ҳа, ўртоқ бормисан? Ўн-ўн беш кундан буён кўринмай қолдинг? Соқолларинг ўсиб, ранги-рўйинг ҳам бир ҳолатда бўлиб қолибди. Қаерда эдинг?

— Қаерда бўларди, ўғлимнинг ишхонасида.

— Ўғлинг қаерда ишлайди?

— Хушёрхонада.

АНТИҚА ҚАЙНОНА

— Ҳой овсин, келинингиз билан муросангиз яхшими?

— Вой, нимасини айтасиз. Яхши бўлганда қандоқ. Илойим кўз тегмасин. Ҳозир жуда яхшики, асти қўяверасиз. Унинг гапини мен эшитмайман, меникини у эшитмайди.

— Вой, шўрим! Ҳой, нима бало, келинингизнинг қулоғи оғирроқми?

— Вой, унақа деманг, нега оғир бўларкан. У бошқа шаҳарда, мен бошқа шаҳарда яшаймиз-да.

ГАП ДЎППИДА

— Қизингни бирор жойга узатдингми, ўртоқ?

— Узатишга бир амаллаб узатдиму, бу ёғига юрагимни ҳовучлаб ўтирибман.

— Нега энди?

— Эй, сен сўрама, мен айтмай. Қизим тушмагур на овқат пиширишни, на супурги ушлашни билади. Ўргатганга кўнмайди. Тил бир қарич, чайнагани эртаю кеч сақич. Ўзи ниҳоятда ўжар, иш буюрсанг доим касал. Худди онасининг ўзи. Бунақа келин кимгаям керак, дейсан. Кўч-кўронини кўтариб келиб қоладими деб хавотирдаман.

— Кўпам ташвишланаверма. Узатишга-ку узатиб қутилибсан. Қандингни ур. Энди мен сенга айтсам, дўппингни осмонга от, қайтиб ерга тушса, ҳаш-паш дегунча битта боланг иккита бўлиб келиб қолади, агар дўппинг ерга тушмаса, қизинг ҳам қайтиб келмайди.

Аброр ШАЙХОВ.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

25—30 ЙИЛЛИК РЕПЕТИТОРЛИК ТАЙЁРЛАШ ТАЖРИБАСИ!
«СУРЪАТ» ФИРМАСИ
ОЛДИНГИ «АБУ РАЙҲОН БЕРУНИЙ»
КИЧИК КОРХОНАСИ

1996 йилда Тошкент шаҳрининг барча эътиборли олий ўқув юртларига кириш учун тест танлови имтиҳонларини топширишни режалаштириб қўйган толиби илмлар учун махсус ихтисослаштирилган

ТАЙЁРЛОВ КУРСЛАРИНИ ТАШКИЛ ЭТГАНИНИ МАЪЛУМ ҚИЛАДИ.

Маълумки, узоқ йиллардан бери фақат бизнинг фирмадагина абитуриентларнинг ижодий фаолияти мукаммал ва тўлиқ бошқарилиб келинади. Фирма ўзининг катта профессионал тажрибаларига эга бўлган профессор-ўқитувчилар (репетиторлар) жамоасига эга. Бутун тайёрлаш жараёни даврида абитуриентларнинг мукаммал илм олишлари, юқори савияда ўзлаштириб боришлари учун барча зарур чора-тадбирлар кўриб борилади.

Ақалли кейинги 4 йиллик натижаларимизни намуна сифатида таъкидлайдиган бўлсак, бизда тегишли тест фанларини юқори балларга ўқиб битирган абитуриентларимизнинг мос равишда: 90%, 95%, 100%, 100% ва ўзлари танлаган эътиборли олийгоҳларга қабул қилиниши билан якунланди. Бу йилги маррамиз ҳам 100% тайёрлаш натижасига эришишдир.

Фирма мақсадга мувофиқ бўлган барча ҳолларда, тайёргарликнинг сифати ва натижаси учун «МОДДИЙ» ва «МАЪНАВИЙ» жавобгарликни ўз зиммасига олади. Тайёрлаш нархларимиз ҳам ўрта ҳол оила имкониятлари даражасида. ҲАҚ ТЎЛАШ ТАРТИБИ КЕЛИШУВГА БИНОАН ТУРЛИЧА.

Бизнинг манзилгоҳимиз: Тошкент шаҳри, Усмон Носир (олдинги Шота Руставели) кўчаси, 118-уй, 26-мактаб биноси, 2-қават. Мўлжал: Волгоград ва Усмон Носир кўчалари чорраҳасида жойлашган.

ҚАБУЛ ВАҚТИ: ҳар куни соат 9 дан 18.00 гача (13.00 дан 14.00 гача тушлик). Дам олиш куни — якшанба.

Маълумотлар олиш учун телефон: 42-10-83.

ҲУРМАТЛИ ОТА-ОНАЛАР!

ВАҚТНИ, ИМКОНИЯТНИ ВА ЭНГ АСОСИЙСИ, ФАРЗАНДИНГИЗ ТАҚДИРИНИ ҚЎЛДАН БОЙ БЕРМАНГ!

«ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЦИРКИ» РЕСПУБЛИКА БИРЛАШМАСИ ТОШКЕНБОЙ ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
(Хадра майдони)

БОЛАЛАР СИЗЛАР УЧУН!
МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ ТАЪТИЛ КУНЛАРИДА - 1995 ЙИЛ 23 ДЕКАБРЬ - 1996 ЙИЛ 14 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ
«ЦИРКДА АРЧА»

ҚАТНАШАДИЛАР:
Қорбобо, Қорқиз, эртак қаҳрамонлари, цирк санъатининг барча жанрлари вакиллари ва ўргатилган ҳайвонлар.

ТОМОШАЛАР:
23, 24, 25, 26, 27, 28, 29 декабрь соат 12.00, 14.00, 16.00 да;
30 декабрь соат 18.00 да;
31 декабрь соат 16.00 да;
1, 2, 3, 4, 5, 6, 7 январь соат 18.00 да;
8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 январь соат 10.00, 12.00, 14.00, 16.00 да бошланади.

Олдиндан чипта сотиш ташкил этилган. Чипталар нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан сотилади.

Касса соат 10.00 дан 18.00 гача ишлайди.

Маълумот учун телефонлар: 44-35-91, 44-35-89, 44-29-04.

ХАЛҚ БАНКИДА ИШЛАШНИ ХОҲЛАЙСИЗМИ?
Ўзбекистон Республикаси Халқ банки ТОШКЕНТ ШАҲАР БОШҚАРМАСИ ХАЛҚ БАНКИ МУАССАСАЛАРИГА ИШГА ТАКЛИФ ЭТАДИ ва ХАЗИНАЧИ-НАЗОРАТЧИ касблари бўйича КУРСЛАРГА 18 ёшга тўлган ва ўрта маълумотга эга бўлган ҚИЗЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ
ЎҚИШ ГУРУҲЛАР ТЎЛИШИ БИЛАН БОШЛАНАДИ.
МАЪЛУМОТ ОЛИШ УЧУН ҚУЙИДАГИ ТЕЛЕФОНЛАРГА МУРОЖААТ ҚИЛИНСИН:

33-51-95, 36-10-29 — Тошкент шаҳар Халқ банки бошқармаси, Мовароуннаҳр кўчаси, 4-уй;
54-76-41 — Миробод тумани Халқ банкининг 14-бўлими, Кафанов — Нукус кўчаси, 2-уй;
44-03-78 — Шайхонтоҳур тумани Халқ банкининг 3627-бўлими, Ц-14, 19-уй.
33-15-69 — Мирзо Улуғбек тумани Халқ банкининг 3628-бўлими, Ҳ. Олимжон майдони, 13 «а»;
35-67-41 — Юнусобод тумани Халқ банкининг 36-49-бўлими, Ц-6, 90-уй;
55-34-91 — Яккасарой тумани Халқ банкининг 3650-бўлими, Ш. Руставели кўчаси, 49;
53-87-06 — Чилонзор тумани Халқ банкининг 7882-бўлими, Я. Рудзутак кўчаси, 16;
58-15-98 — Сирғали тумани Халқ банкининг 7945-бўлими, Сирғали-4, 31 «а»;
97-66-69 — Ҳамза тумани Халқ банкининг 7963-бўлими, Шолохов кўчаси, 116;
48-04-65 — С. Раҳимов тумани Халқ банкининг 8050-бўлими, А. Бобожонов кўчаси, 10;
72-53-87 — А. Икромов тумани Халқ банкининг 8297-бўлими, Чилонзор, 25-мавзе, 41-уй;
98-35-93 — Бектемир тумани Халқ банкининг 8674-бўлими, Х. Бойқаро кўчаси, 89.

ТАШКИЛОТ
КАССА АППАРАТЛАРИНИ
(фискаль хотирали, кафолатли)
СОТАДИ
Шунингдек, унда ишлашни ўргатади ва сервис хизмати кўрсатади
Телефонлар (3712) 65-06-95, 65-08-24.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича ~ 33-81-42

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Буюртма Г–0495 • Босмага бериш вақти 11.30. 1 2 3 4 5 6.